

ดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม
 สิงหาคม 2560

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2560 จำนวน 800 เล่ม

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง

สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทรศัพท์ 0 2280 4085 ต่อ 3604, 3609, 3610

โทรสาร 0 2281 2803

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : wannee@nesdb.go.th

: siriluck@nesdb.go.th

: Ratchanee-m@nesdb.go.th

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของห้องสมุดแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน

ดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560

พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน, 2560

222 หน้า

ISBN 978-974-9769-33-1

พิมพ์ที่ : บริษัท บี.ซี.เพรส (บุญชิน) จำกัด โทรศัพท์ 0-2683-9654-5 โทรสาร 0-2294-6233

ที่อยู่ : 93/84-86 ซ.พัฒนาการ 1 ถ.สาธุประดิษฐ์ แขวงบางโพงพาง เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เริ่มจัดทำเอกสาร ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) เป็นครั้งแรกเมื่อปี 2558 และดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 นี้เป็นเล่มที่สอง ที่สำนักงานฯ รับผิดชอบดำเนินการ เพื่อนำเสนอดัชนีความก้าวหน้าของคนในระดับจังหวัดพร้อมทั้งวิเคราะห์ผลการประเมินความก้าวหน้าของคนด้วยดัชนีดังกล่าว

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) เป็นดัชนีที่สะท้อนความก้าวหน้าการพัฒนาคนในระดับจังหวัดของประเทศไทย โดยกรอบแนวคิดการพัฒนามีความครอบคลุม การมีสุขภาพที่ดี มีการศึกษา มีชีวิตการงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่มีความปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัยและเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี ซึ่งทำให้คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 ประกอบด้วย 8 ดัชนีย่อย ในแต่ละดัชนีย่อยมี 4 ตัวชี้วัดเท่า ๆ กัน รวมตัวชี้วัดทั้งหมด 32 ตัวชี้วัด

สำนักงานฯ จะจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ประมาณ 2 ปีต่อครั้ง เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลตัวชี้วัดบางตัวที่นำมาใช้ในการคำนวณดัชนี เจ้าของแหล่งข้อมูลจะทำการเผยแพร่ข้อมูล 2 ปีต่อครั้ง ซึ่งการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 ครั้งนี้ สำนักงานฯ ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ/องค์กรต่างๆ เป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ท้ายนี้ สำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 จะเป็นข้อมูลระดับจังหวัดอีกชุดหนึ่งที่หน่วยงานภาครัฐในส่วนกลาง หน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัด ภาคเอกชน นักวิชาการ และประชาชนที่สนใจ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สิงหาคม 2560

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
สรุปสำหรับผู้บริหาร	
บทที่ 1 : บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 การเตรียมการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2560	1
1.3 วัตถุประสงค์	2
1.4 ขอบเขตการศึกษา	3
1.5 ผลผลิตและตัวชี้วัดความสำเร็จ	3
บทที่ 2 : แนวคิด องค์ประกอบและวิธีการคำนวณดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560	4
2.1 แนวคิดและองค์ประกอบของดัชนีความก้าวหน้าของคน	4
2.2 วิธีการคำนวณดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 และข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ	4
บทที่ 3 : ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวม	8
3.1 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมของประเทศ	8
3.2 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในระดับภาค	8
3.3 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมระดับจังหวัด	11
บทที่ 4 : ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในแต่ละด้านโดยดัชนีย่อย 8 ด้าน	18
4.1 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในด้านสุขภาพ	18
4.2 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในด้านการศึกษา	22
4.3 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในด้านชีวิตการงาน	26
4.4 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในด้านรายได้	30
4.5 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	34
4.6 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน	38
4.7 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในด้านการคมนาคมและการสื่อสาร	42
4.8 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในด้านการมีส่วนร่วม	46
บทที่ 5 : ความก้าวหน้าการพัฒนาคนรายจังหวัด	50
5.1 การพัฒนาคนกรุงเทพมหานคร	50
5.2 การพัฒนาคนจังหวัดสมุทรปราการ	51
5.3 การพัฒนาคนจังหวัดนนทบุรี	52
5.4 การพัฒนาคนจังหวัดปทุมธานี	54
5.5 การพัฒนาคนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	55
5.6 การพัฒนาคนจังหวัดอ่างทอง	56

5.7 การพัฒนาคนจังหวัดลพบุรี	57
5.8 การพัฒนาคนจังหวัดสิงห์บุรี	58
5.9 การพัฒนาคนจังหวัดชัยนาท	60
5.10 การพัฒนาคนจังหวัดสระบุรี	61
5.11 การพัฒนาคนจังหวัดชลบุรี	62
5.12 การพัฒนาคนจังหวัดระยอง	63
5.13 การพัฒนาคนจังหวัดจันทบุรี	64
5.14 การพัฒนาคนจังหวัดตราด	65
5.15 การพัฒนาคนจังหวัดฉะเชิงเทรา	66
5.16 การพัฒนาคนจังหวัดปราจีนบุรี	67
5.17 การพัฒนาคนจังหวัดนครนายก	69
5.18 การพัฒนาคนจังหวัดสระแก้ว	70
5.19 การพัฒนาคนจังหวัดตราขบุรี	71
5.20 การพัฒนาคนจังหวัดกาญจนบุรี	72
5.21 การพัฒนาคนจังหวัดสุพรรณบุรี	73
5.22 การพัฒนาคนจังหวัดนครปฐม	74
5.23 การพัฒนาคนจังหวัดสมุทรสาคร	75
5.24 การพัฒนาคนจังหวัดสมุทรสงคราม	77
5.25 การพัฒนาคนจังหวัดเพชรบุรี	78
5.26 การพัฒนาคนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	79
5.27 การพัฒนาคนจังหวัดเชียงใหม่	80
5.28 การพัฒนาคนจังหวัดลำพูน	81
5.29 การพัฒนาคนจังหวัดลำปาง	82
5.30 การพัฒนาคนจังหวัดอุดรดิติถ์	83
5.31 การพัฒนาคนจังหวัดแพร่	85
5.32 การพัฒนาคนจังหวัดน่าน	86
5.33 การพัฒนาคนจังหวัดพะเยา	87
5.34 การพัฒนาคนจังหวัดเชียงราย	88
5.35 การพัฒนาคนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	89
5.36 การพัฒนาคนจังหวัดนครสวรรค์	90
5.37 การพัฒนาคนจังหวัดอุทัยธานี	91
5.38 การพัฒนาคนจังหวัดกำแพงเพชร	93
5.39 การพัฒนาคนจังหวัดตาก	94
5.40 การพัฒนาคนจังหวัดสุโขทัย	95
5.41 การพัฒนาคนจังหวัดพิษณุโลก	96
5.42 การพัฒนาคนจังหวัดพิจิตร	97
5.43 การพัฒนาคนจังหวัดเพชรบูรณ์	98

5.44	การพัฒนาคนจังหวัดนครราชสีมา	99
5.45	การพัฒนาคนจังหวัดบุรีรัมย์	100
5.46	การพัฒนาคนจังหวัดสุรินทร์	101
5.47	การพัฒนาคนจังหวัดศรีสะเกษ	102
5.48	การพัฒนาคนจังหวัดอุบลราชธานี	103
5.49	การพัฒนาคนจังหวัดยโสธร	105
5.50	การพัฒนาคนจังหวัดชัยภูมิ	106
5.51	การพัฒนาคนจังหวัดอำนาจเจริญ	107
5.52	การพัฒนาคนจังหวัดบึงกาฬ	108
5.53	การพัฒนาคนจังหวัดหนองบัวลำภู	110
5.54	การพัฒนาคนจังหวัดขอนแก่น	111
5.55	การพัฒนาคนจังหวัดอุดรธานี	112
5.56	การพัฒนาคนจังหวัดเลย	113
5.57	การพัฒนาคนจังหวัดหนองคาย	114
5.58	การพัฒนาคนจังหวัดมหาสารคาม	116
5.59	การพัฒนาคนจังหวัดร้อยเอ็ด	117
5.60	การพัฒนาคนจังหวัดกาฬสินธุ์	118
5.61	การพัฒนาคนจังหวัดสกลนคร	119
5.62	การพัฒนาคนจังหวัดนครพนม	120
5.63	การพัฒนาคนจังหวัดมุกดาหาร	122
5.64	การพัฒนาคนจังหวัดนครศรีธรรมราช	123
5.65	การพัฒนาคนจังหวัดกระบี่	124
5.66	การพัฒนาคนจังหวัดพังงา	125
5.67	การพัฒนาคนจังหวัดภูเก็ต	126
5.68	การพัฒนาคนจังหวัดสุราษฎร์ธานี	128
5.69	การพัฒนาคนจังหวัดระนอง	129
5.70	การพัฒนาคนจังหวัดชุมพร	130
5.71	การพัฒนาคนจังหวัดสงขลา	131
5.72	การพัฒนาคนจังหวัดสตูล	132
5.73	การพัฒนาคนจังหวัดตรัง	133
5.74	การพัฒนาคนจังหวัดพัทลุง	134
5.75	การพัฒนาคนจังหวัดปัตตานี	135
5.76	การพัฒนาคนจังหวัดยะลา	137
5.77	การพัฒนาคนจังหวัดนราธิวาส	138

	หน้า
บทที่ 6 : บทสรุป	140
6.1 แนวคิดการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560	140
6.2 ความก้าวหน้าของคนจากการประเมินด้วยดัชนีความก้าวหน้าของคน หรือ HAI ปี 2560	140
6.3 การใช้ประโยชน์จากดัชนี HAI	144
ภาคผนวก	
ภาคผนวก 1. : รายละเอียดคำอธิบาย 32 ตัวชี้วัด	
ภาคผนวก 2. : ตารางข้อมูลตัวชี้วัด 32 ตัว	

สรุปสำหรับผู้บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ปี 2560 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือประเมินความก้าวหน้าของคนในระดับจังหวัด และเพื่อให้จังหวัดต่างๆ ได้ทราบถึงลำดับตำแหน่งความก้าวหน้าของคนในจังหวัดของตนพร้อมทั้งจุดเด่นจุดด้อยในการพัฒนาคนของจังหวัดซึ่งจะนำไปสู่การศึกษาข้อมูลเชิงลึกเพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคนในจังหวัดให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อเผยแพร่ดัชนีความก้าวหน้าของคนสู่สาธารณชนได้ใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมต่อไป

1. ความเป็นมา ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index-HAI) เป็นดัชนีรวม (Composite index) ที่สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ประเทศไทยได้พัฒนาขึ้นเป็นครั้งแรกเพื่อใช้ในการประเมินความก้าวหน้าการพัฒนาคนในระดับจังหวัดของประเทศไทยในปี 2546 และ UNDP ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในช่วงสิบปีที่ผ่านมา โดยได้มีการจัดทำ HAI ครั้งที่สองในปี 2550 ครั้งที่สามในปี 2552 และครั้งที่สี่ในปี 2557 ต่อมา UNDP ได้โอนภารกิจการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรับผิดชอบดำเนินการ โดยสำนักงานฯ ได้จัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2558 เป็นเล่มแรก และดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 เล่มนี้เป็นเล่มที่สอง

2. แนวคิดและองค์ประกอบของดัชนีความก้าวหน้าของคน ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index-HAI) พัฒนาขึ้นครั้งแรกโดย UNDP ประเทศไทย ซึ่งได้นำแนวคิดและวิธีการคำนวณดัชนีการพัฒนาคน (Human Development Index - HDI) ของ UNDP มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาดัชนี HAI ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ซึ่ง HAI มีลักษณะเป็นดัชนีรวม (Composite index) เป็นการวัดผลลัพธ์ของการพัฒนาคนระดับจังหวัดของประเทศไทย โดยดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 ยึดกรอบแนวคิดการพัฒนาคนที่ครอบคลุม การมีสุขภาพที่ดี มีการศึกษา มีชีวิตการทำงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่มีความปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัยและเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี ซึ่งจากกรอบแนวคิดการพัฒนาคนดังกล่าวได้ใช้เป็นกรอบในการกำหนดองค์ประกอบของดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 ประกอบด้วย 8 ดัชนีย่อยคือ 1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านชีวิตการทำงาน 4) ด้านรายได้ 5) ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม 6) ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน 7) ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และ 8) ด้านการมีส่วนร่วม โดยดัชนีย่อยในแต่ละด้าน มี 4 ตัวชี้วัดเท่า ๆ กัน รวมตัวชี้วัดทั้งหมด 32 ตัวชี้วัด

3. วิธีการคำนวณดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 และข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ

3.1 วิธีการคำนวณดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2560 ไม่มีการถ่วงน้ำหนักทั้งในระดับตัวชี้วัด ในระดับดัชนีย่อย และดัชนีรวม โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

สูตรการคำนวณค่าคะแนนตัวชี้วัดของแต่ละจังหวัด

สำหรับตัวชี้วัดที่มีความหมายเชิงบวก ใช้สูตร

$$\text{คะแนนตัวชี้วัด} = \frac{\text{ค่าตัวชี้วัด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}$$

สำหรับตัวชี้วัดที่มีความหมายเชิงลบ ใช้สูตร

$$\text{คะแนนตัวชี้วัด} = 1 - \left[\frac{\text{ค่าตัวชี้วัด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}} \right]$$

สูตรการคำนวณ ค่าคะแนนดัชนีย่อย HAI (แต่ละด้าน 8 ด้าน)

$$= \frac{(\text{ค่าคะแนนตัวชี้วัดที่1} + \text{ค่าคะแนนตัวชี้วัดที่2} + \text{ค่าคะแนนตัวชี้วัดที่3} + \text{ค่าคะแนนตัวชี้วัดที่4})}{4}$$

สูตรการคำนวณ ค่าคะแนนดัชนีรวม HAI = ค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนดัชนีย่อย 8 ด้าน

3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2560 : ข้อมูลตัวชี้วัด 32 ตัวที่นำมาใช้ในการคำนวณ HAI ปี 2560 นั้น เป็นข้อมูลตัวชี้วัดระดับจังหวัด (77 จังหวัด) โดยส่วนใหญ่เป็นข้อมูลในปี 2559 (จำนวน 21 ตัวชี้วัด) และเป็นข้อมูลในปี 2558 จำนวน 11 ตัวชี้วัด ซึ่งเป็นข้อมูลล่าสุดที่มีอยู่ในปัจจุบัน

4. ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index – HAI) ปี 2560 และการวิเคราะห์ผล

4.1 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาคนมากที่สุดห้าลำดับแรก คือ ภูเก็ต พระนครศรีอยุธยา ลำพูน นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร จากผลการประเมินความก้าวหน้าของคนในระดับจังหวัดโดยใช้ดัชนี HAI ปี 2560 สะท้อนให้เห็นว่า จังหวัดภูเก็ตมีการพัฒนาคนก้าวหน้ามากที่สุด รองลงมาคือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลำพูน นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ โดยทั้ง 5 จังหวัดดังกล่าวมีความก้าวหน้าในการพัฒนาคนด้านชีวิตการทำงาน ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ค่อนข้างสูงมีค่าดัชนีเกินกว่า 0.6 รวมทั้ง การพัฒนาคนด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ก็มีความก้าวหน้าในระดับปานกลางจนถึงค่อนข้างสูงโดยมีค่าดัชนีเกินกว่า 0.5 ในทางตรงกันข้าม ด้านการมีส่วนร่วมกลับมีความก้าวหน้าน้อยมาก (ค่าดัชนีต่ำกว่า 0.3) โดยเฉพาะในจังหวัดภูเก็ต นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร แต่ยกเว้นจังหวัดลำพูนมีความก้าวหน้ามากที่สุดคืออยู่ลำดับที่ 1 ของประเทศ (ค่าดัชนีด้านการมีส่วนร่วม = 0.8729)

จังหวัดภูเก็ตมีความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมมากที่สุดคืออยู่ลำดับที่ 1 จาก 77 จังหวัด (ค่าดัชนี HAI = 0.6885) เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตมีความโดดเด่น ติดลำดับ 1 ใน 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้ามากที่สุดในด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านรายได้ ด้านการศึกษา และด้านสุขภาพ โดยเฉพาะด้านการคมนาคมและการสื่อสารมีความก้าวหน้าสูงมากเป็นลำดับที่ 2 จาก 77 จังหวัด ค่าดัชนี = 0.9262 ส่วนด้านรายได้และด้านการศึกษา มีความก้าวหน้าสูงมากเป็นลำดับที่ 4 จาก 77 จังหวัด ค่าดัชนี = 0.7701 และค่าดัชนี = 0.6926 ตามลำดับ สำหรับด้านสุขภาพมีความก้าวหน้าสูงมากเป็นลำดับที่ 5 จาก 77

จังหวัด ค่าดัชนี = 0.7692 โดยทั้ง 4 ด้านดังกล่าวมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตสูงมาก เป็นลำดับที่ 2 ประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือสูงเป็นลำดับที่ 7 หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปีสูงมาก อยู่ลำดับที่ 3 สัดส่วนประชากรยากจนน้อยมากอยู่ลำดับที่ 4 ความไม่เสมอภาคของรายได้ (ค่าสัมประสิทธิ์จีนิ รายได้) ค่อนข้างน้อยอยู่ลำดับที่ 4 รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนสูงมากเป็นลำดับที่ 7 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของ ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปสูงมากเป็นลำดับที่ 3 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สูงมากเป็นลำดับที่ 3 และประชากรที่พิการน้อยที่สุดอยู่ลำดับที่ 1 จาก 77 จังหวัด ในทางกลับกัน จังหวัดภูเก็ต มีจุดด้อยการพัฒนาคอนด้านการมีส่วนร่วมซึ่งติดลำดับ 1 ใน 10 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านการมีส่วนร่วม น้อยที่สุดโดยอยู่ลำดับที่ 71 จาก 77 จังหวัด ค่าดัชนีด้านการมีส่วนร่วม = 0.2858 (ค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ = 0.5308) มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในท้องถิ่นน้อยมากอยู่ลำดับที่ 76 และ ประชากรที่ใช้สิทธิลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ปี 2559 ค่อนข้างน้อยอยู่ลำดับที่ 72 จาก 77 จังหวัด นอกจากนี้ จังหวัดภูเก็ตยังมีจุดด้อยในบางประเด็น เช่น การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้าย ต่อทรัพย์ค่อนข้างสูงมากอยู่ลำดับที่ 75 และครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเองค่อนข้างน้อยอยู่ลำดับที่ 73 จาก 77 จังหวัด

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความก้าวหน้าการพัฒนาคอนในภาพรวมมากที่สุดเป็นลำดับ ที่ 2 จาก 77 จังหวัด (ค่าดัชนี HAI = 0.6811) เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านชีวิตการงานและด้าน สุขภาพสูงมากอยู่ลำดับที่ 3 จาก 77 จังหวัด มีค่าดัชนี = 0.8140 และ 0.7701 ตามลำดับ โดยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ แรงงานที่มีประกันสังคมสูงมากเป็นลำดับที่ 3 คะแนนสุขภาพจิตสูงมากเป็นลำดับที่ 2 ประชากรที่ เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยในน้อยมากอยู่ลำดับที่ 7 จาก 77 จังหวัด ประกอบกับการพัฒนาคอนด้านการคมนาคมและ การสื่อสารมีความก้าวหน้าติดลำดับ 1 ใน 10 จังหวัดที่มีความก้าวหน้ามากที่สุด โดยอยู่ลำดับที่ 10 จาก 77 จังหวัด โดยมีตัวบ่งชี้ ประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตและประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือค่อนข้างสูง อยู่ลำดับที่ 6 และลำดับที่ 10 จาก 77 จังหวัด ตามลำดับ นอกจากนี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ยังมีจุดเด่นในบางประเด็น เช่น ไม่มีประชากรประสบอุทกภัยและภัยแล้ง จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปสูงเป็น ลำดับที่ 6 จาก 77 จังหวัด เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีบางประเด็นที่เป็นจุดด้อย เช่น การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ค่อนข้างสูงมากอยู่ลำดับที่ 72 จาก 77 จังหวัด และจำนวนอุบัติเหตุบนท้องถนนก็ค่อนข้างสูงมากเช่นกัน โดยอยู่ลำดับที่ 71 จาก 77 จังหวัด

จังหวัดลำพูนมีความก้าวหน้าการพัฒนาคอนในภาพรวมมากที่สุดเป็นลำดับที่ 3 จาก 77 จังหวัด (ค่าดัชนี HAI = 0.6795) เนื่องจากลำพูนเป็นจังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ อยู่ลำดับที่ 1 จาก 77 จังหวัด ค่าดัชนี = 0.8729 มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ประชากรที่ใช้สิทธิลงประชามติร่าง รัฐธรรมนูญ ปี 2559 มากที่สุดคืออยู่ลำดับที่ 1 และจำนวนองค์กรชุมชนค่อนข้างสูงอยู่ลำดับที่ 6 จาก 77 จังหวัด ประกอบกับด้านชีวิตการงานมีความก้าวหน้ามากอยู่ลำดับที่ 5 จาก 77 จังหวัด ค่าดัชนี = 0.7422 มี ตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ไม่มีประชากรทำงานต่ำระดับ และแรงงานที่มีประกันสังคมค่อนข้างสูงอยู่ลำดับที่ 11 จาก 77 จังหวัด นอกจากนี้ จังหวัดลำพูนมีจุดเด่นในบางประเด็น เช่น คะแนนสุขภาพจิตสูงมากอยู่ลำดับที่ 2 อัตราการเข้าเรียนนวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาสูงมากอยู่ลำดับที่ 3 จาก 77 จังหวัด ไม่มี ประชากรที่ประสบอุทกภัยและภัยแล้ง เป็นต้น ในทางกลับกัน การพัฒนาคอนด้านสุขภาพของจังหวัดลำพูนมี ความก้าวหน้าน้อยกว่าด้านอื่น โดยอยู่ลำดับที่ 67 จาก 77 จังหวัด ค่าดัชนี = 0.4555 มีตัวบ่งชี้ ประชากรที่ พิการค่อนข้างสูงมากอยู่ลำดับที่ 75 ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ก็ค่อนข้างสูงอยู่ลำดับที่ 71 จาก 77 จังหวัด

จังหวัดนนทบุรีมีความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมมากที่สุดเป็นลำดับที่ 4 จาก 77 จังหวัด (ค่าดัชนี HAI = 0.6788) เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านการคมนาคมและการสื่อสารมากที่สุดอยู่ลำดับที่ 1 ของประเทศ มีค่าดัชนีย่อยด้านการคมนาคมและการสื่อสาร = 0.9425 (ค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ = 0.5754) ซึ่งมีตัวบ่งชี้คือ หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปีและประชากรมีโทรศัพท์มือถือมากที่สุดคืออยู่ลำดับที่ 1 จาก 77 จังหวัด ประกอบกับมีความก้าวหน้าด้านรายได้และด้านการศึกษามากที่สุดเป็นลำดับที่ 3 จาก 77 จังหวัด โดยมีตัวบ่งชี้คือ รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนสูงมากอยู่ลำดับที่ 4 สัดส่วนประชากรยากจนน้อยมากอยู่ลำดับที่ 5 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปสูงมากอยู่ลำดับที่ 2 และค่าเฉลี่ยเชาวน์ปัญญา (IQ) ของเด็กนักเรียนไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงมากอยู่ลำดับที่ 3 จาก 77 จังหวัด ในทางตรงกันข้าม จังหวัดนนทบุรีมีจุดด้อยการพัฒนาคนในด้านการมีส่วนร่วมซึ่งติดลำดับ 1 ใน 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด โดยอยู่ลำดับที่ 73 จาก 77 จังหวัด ค่าดัชนี = 0.2403 โดยมีตัวบ่งชี้ จำนวนองค์กรชุมชน และครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน น้อยมากอยู่ลำดับที่ 74 จาก 77 จังหวัด และครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในท้องถิ่นค่อนข้างน้อยอยู่ลำดับที่ 69 จาก 77 จังหวัด

กรุงเทพมหานครมีความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมมากที่สุดเป็นลำดับที่ 5 จาก 77 จังหวัด (ค่าดัชนี HAI = 0.6780) เนื่องจากมีความโดดเด่นการพัฒนาคนด้านการศึกษาซึ่งมีความก้าวหน้ามากที่สุดอยู่ลำดับที่ 1 จาก 77 จังหวัด มีค่าดัชนีย่อยด้านการศึกษา = 0.9276 (ค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ = 0.4790) ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา และ ค่าเฉลี่ยเชาวน์ปัญญา (IQ) ของเด็กนักเรียนไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของกรุงเทพมหานครสูงที่สุดคืออยู่ลำดับที่ 1 จาก 77 จังหวัด รวมทั้งมีความโดดเด่นด้านชีวิตการงานและด้านรายได้ซึ่งมีความก้าวหน้ามากที่สุดอยู่ลำดับที่ 1 จาก 77 จังหวัดเช่นเดียวกัน มีค่าดัชนี = 0.8348 และ 0.8140 ตามลำดับ โดยมีตัวบ่งชี้ คือ มีแรงงานที่มีประกันสังคมสูงมากอยู่ลำดับที่ 2 รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนสูงที่สุดอยู่ลำดับที่ 1 และสัดส่วนประชากรยากจนก็น้อยมากอยู่ลำดับที่ 7 จาก 77 จังหวัด ในทางกลับกัน การพัฒนาคนด้านการมีส่วนร่วมของกรุงเทพมหานครยังมีความก้าวหน้าเล็กน้อยโดยติดลำดับ 1 ใน 10 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด โดยอยู่ลำดับที่ 74 จาก 77 จังหวัด ค่าดัชนี = 0.2113 ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่ติดลำดับ 1 ใน 10 จังหวัดที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ประชากรที่ใช้สิทธิลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ปี 2559 ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในท้องถิ่น ครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน และจำนวนองค์กรชุมชน นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครมีจุดด้อยในประเด็น จำนวนอุบัติเหตุบนท้องถนนสูงที่สุดอีกด้วย (อยู่ลำดับที่ 77 จาก 77 จังหวัด)

4.2 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาคนน้อยที่สุดห้าลำดับ คือ แม่ฮ่องสอน นราธิวาส ชัยนาท ปัตตานี และสระแก้ว โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการพัฒนาคนก้าวหน้ามากที่สุดคืออยู่ลำดับที่ 77 จาก 77 จังหวัด รองลงมาจังหวัดนราธิวาสมีความก้าวหน้าในการพัฒนาคนน้อยมากอยู่ลำดับที่ 76 จังหวัดชัยนาทอยู่ลำดับที่ 75 จังหวัดปัตตานีอยู่ลำดับที่ 74 และจังหวัดสระแก้วอยู่ลำดับที่ 73 โดยทั้ง 5 จังหวัดดังกล่าวมีความก้าวหน้าในการพัฒนาคนด้านการศึกษาและด้านรายได้น้อยมาก ซึ่งมีค่าดัชนีด้านการศึกษายู่ระหว่าง 0.1190 – 0.3303 (ค่าเฉลี่ยประเทศ = 0.4790) และค่าดัชนีด้านรายได้อยู่ระหว่าง 0.2760 – 0.4323 (ค่าเฉลี่ยประเทศ = 0.5463) โดยเฉพาะจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และแม่ฮ่องสอน มีการพัฒนาคนด้านการศึกษาที่น้อยที่สุด โดยอยู่ลำดับที่ 77, 76, และ 75 ตามลำดับ รวมทั้ง จังหวัดนราธิวาสและปัตตานียังมีการพัฒนาคนด้านรายได้น้อยที่สุด โดยอยู่ลำดับที่ 77 และ 76 ตามลำดับ อีกด้วย

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมน้อยที่สุดคืออยู่ลำดับที่ 77 จาก 77 จังหวัด (ค่าดัชนี HAI = 0.4637) เนื่องจากติดลำดับ 1 ใน 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าน้อยที่สุดในด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านการศึกษา และด้านรายได้ โดยเฉพาะด้านการคมนาคมและการสื่อสารก้าวหน้าน้อยที่สุดคืออยู่ลำดับที่ 77 ค่าดัชนี = 0.2359 ประกอบกับด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมีความก้าวหน้าน้อยมากอยู่ลำดับที่ 76 ค่าดัชนี = 0.5969 ด้านการศึกษา มีความก้าวหน้าน้อยมากอยู่ลำดับที่ 75 ค่าดัชนี = 0.2043 และด้านรายได้มีความก้าวหน้าน้อยมากอยู่ลำดับที่ 74 จาก 77 จังหวัด ค่าดัชนี = 0.3062 ซึ่งทั้ง 4 ด้านดังกล่าวมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ประชากรมีโทรศัพท์มือถือ น้อยที่สุดอยู่ลำดับที่ 77 หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปีก็น้อยที่สุด ประชากรที่ประสบภัยแล้งสูงมาก เป็นลำดับที่ 76 ประชากรที่ประสบอุทกภัยสูงมากเป็นลำดับที่ 74 คริวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง น้อยมากอยู่ลำดับที่ 70 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปน้อยที่สุดอยู่ลำดับที่ 77 และ ประชากรยากจนมากที่สุดอยู่ลำดับที่ 77 จาก 77 จังหวัด อย่างไรก็ตาม จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจุดเด่นในบาง ประเด็น เช่น การปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อยที่สุดคืออยู่ลำดับที่ 1 อัตราการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย เนื่องจากการทำงานน้อยมากอยู่ลำดับที่ 2 และประชากรที่ใช้สิทธิลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ปี 2559 สูงมาก อยู่ลำดับที่ 2 จาก 77 จังหวัด

จังหวัดนราธิวาสมีความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมน้อยมากอยู่ลำดับที่ 76 จาก 77 จังหวัด (ค่าดัชนี HAI = 0.4800) เนื่องจากการพัฒนาคนในแต่ละด้านของจังหวัดนราธิวาสมีความก้าวหน้าน้อยมากเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาคนด้านการศึกษา ด้านรายได้ ด้านการคมนาคมและการสื่อสารติดลำดับ 1 ใน 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าน้อยที่สุด โดยอยู่ลำดับที่ 77 ลำดับที่ 77 และลำดับที่ 75 จาก 77 จังหวัด มีค่าดัชนี = 0.1190 ค่าดัชนี = 0.2706 และค่าดัชนี = 0.3646 ตามลำดับ ประกอบกับการพัฒนาคนด้านสุขภาพติดลำดับ 1 ใน 10 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าน้อยที่สุดโดยอยู่ลำดับที่ 68 จาก 77 จังหวัด มีค่าดัชนี = 0.4549 ซึ่งทั้ง 4 ด้านดังกล่าวมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา และคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย น้อยที่สุดอยู่ลำดับที่ 77 ความไม่เสมอภาคของรายได้ (ค่าสัมประสิทธิ์จินีรายได้) มากที่สุดอยู่ลำดับที่ 77 สัดส่วนประชากรยากจนสูงมากอยู่ลำดับที่ 76 ประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ น้อยมากอยู่ลำดับที่ 76 ประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตน้อยมากอยู่ลำดับที่ 75 และทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ค่อนข้างสูงอยู่ลำดับที่ 73 จาก 77 จังหวัด แต่อย่างไรก็ตาม จังหวัดนราธิวาสมีจุดเด่นในบางประเด็น เช่น ติดลำดับ 1 ใน 5 จังหวัดที่มีคริวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อการอุปโภคบริโภค น้อยที่สุดโดยอยู่ลำดับที่ 2 จาก 77 จังหวัด ประชากรที่ใช้สิทธิลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ปี 2559 สูงมากเป็นลำดับที่ 9 จาก 77 จังหวัด ไม่มีประชากรทำงานต่ำระดับ และไม่มีประชากรที่ประสบภัยแล้ง

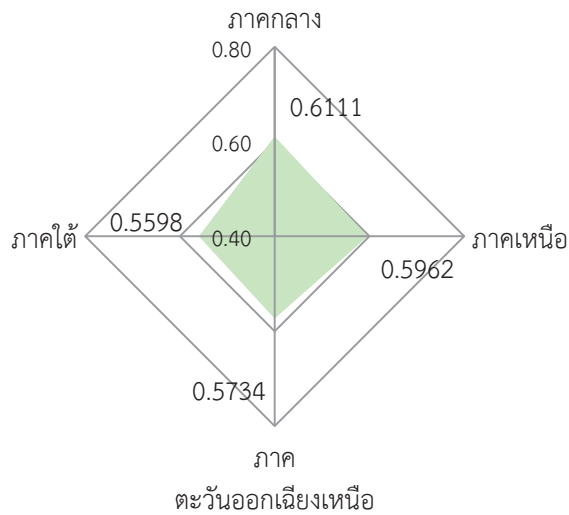
จังหวัดชัยนาทมีความก้าวหน้าในการพัฒนาคนในภาพรวมน้อยมากอยู่ลำดับที่ 75 จาก 77 จังหวัด (ค่าดัชนี HAI = 0.4840) เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ติดลำดับ 1 ใน 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านชีวิตการงานและด้านการคมนาคมและการสื่อสาร น้อยที่สุด โดยอยู่ลำดับที่ 75 จาก 77 จังหวัดเท่ากันทั้ง 2 ด้าน มีค่าดัชนี = 0.3715 และค่าดัชนี = 0.6151 ตามลำดับ มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ มีการทำงานต่ำระดับสูงมากเป็นลำดับที่ 75 และมีประชากรที่ประสบอุทกภัยมากที่สุดในประเทศคืออยู่ลำดับที่ 77 จาก 77 จังหวัด ประกอบกับจังหวัดชัยนาทยังติดลำดับ 1 ใน 10 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านรายได้น้อยที่สุดอีกด้วย โดยอยู่ลำดับที่ 69 จาก 77 จังหวัด ค่าดัชนี = 0.3606 มีตัวบ่งชี้ สัดส่วนประชากรยากจนค่อนข้างสูงมากอยู่ลำดับที่ 72 จาก 77 จังหวัด อย่างไรก็ตาม การพัฒนาคนด้านการมีส่วนร่วมของจังหวัดชัยนาทมีความก้าวหน้ามากกว่า

ด้านอื่นโดยอยู่ลำดับที่ 25 จาก 77 จังหวัด มีค่าดัชนี = 0.6113 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ (ค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ = 0.5308)

จังหวัดปัตตานีมีความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมน้อยมากอยู่ลำดับที่ 74 จาก 77 จังหวัด (ค่าดัชนี HAI = 0.4950) เนื่องจากการพัฒนาคนในแต่ละด้านของจังหวัดปัตตานีมีความก้าวหน้า น้อยมากเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ โดยเฉพาะด้านการศึกษาและด้านรายได้ติดลำดับ 1 ใน 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้า น้อยที่สุดโดยทั้ง 2 ด้านอยู่ลำดับที่ 76 จาก 77 จังหวัด มีค่าดัชนี = 0.1933 และค่าดัชนี = 0.3040 ตามลำดับ โดยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ค่าเฉลี่ยเขาวนปัญญา (IQ) ของเด็กนักเรียนไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 น้อยที่สุดอยู่ลำดับที่ 77 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายน้อยมากอยู่ ลำดับที่ 76 สัดส่วนประชากรยากจนสูงมากอยู่ลำดับที่ 75 รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนค่อนข้างต่ำมากอยู่ ลำดับที่ 70 จาก 77 จังหวัด ประกอบกับการพัฒนาคนด้านชีวิตการงานของจังหวัดปัตตานีติดลำดับ 1 ใน 10 จังหวัดที่มีความก้าวหน้า น้อยที่สุดอีกด้วย โดยอยู่ลำดับที่ 71 จาก 77 จังหวัด ค่าดัชนี = 0.4548 มีตัวบ่งชี้ อัตราการว่างงานค่อนข้างสูงอยู่ลำดับที่ 73 จาก 77 จังหวัด นอกจากนี้ จังหวัดปัตตานียังมีจุดด้อยในบาง ประเด็น เช่น ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ค่อนข้างสูงอยู่ลำดับที่ 72 และประชากรที่มี โทรศัพท์มือถือค่อนข้างต่ำอยู่ลำดับที่ 73 จาก 77 จังหวัด อย่างไรก็ตาม การพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัยและ สภาพแวดล้อมของจังหวัดปัตตานีมีความก้าวหน้ามากกว่าด้านอื่น โดยอยู่ลำดับที่ 20 จาก 77 จังหวัด มีค่า ดัชนี = 0.9317 มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ไม่มีประชากรที่ประสบอุทกภัยและภัยแล้ง

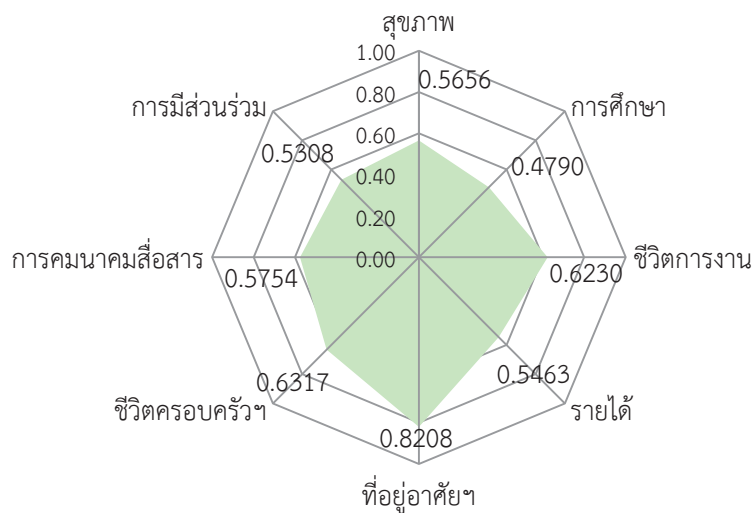
จังหวัดสระแก้วมีความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมน้อยมากอยู่ลำดับที่ 73 จาก 77 จังหวัด (ดัชนี HAI = 0.5183) เนื่องจากการพัฒนาคนในแต่ละด้านของจังหวัดสระแก้วมี ความก้าวหน้า น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ โดยเฉพาะการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน มีความก้าวหน้า น้อยกว่าด้านอื่นๆ โดยมีค่าดัชนี = 0.4299 อยู่ลำดับที่ 72 จาก 77 จังหวัด มีตัวบ่งชี้ ครัวเรือน ที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี๋ยวมียศส่วนใหญ่สูงร้อยละ 32.47 อยู่ลำดับที่ 73 จาก 77 จังหวัด นอกจากนี้ จังหวัด สระแก้วยังมีจุดด้อยในบางประเด็น เช่น ประชากรที่ประสบภัยแล้งค่อนข้างสูงอยู่ลำดับที่ 74 จาก 77 จังหวัด คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายค่อนข้างต่ำและความไม่เสมอภาคของรายได้ (ค่า สัมประสิทธิ์จินีรายได้) ค่อนข้างสูง โดยอยู่ลำดับที่ 70 จาก 77 จังหวัด เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม จังหวัด สระแก้วมีจุดเด่นในบางประเด็น เช่น ไม่มีประชากรประสบอุทกภัย และประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยในมี สัดส่วนต่ำร้อยละ 8.86 ซึ่งอยู่ลำดับที่ 9 จาก 77 จังหวัด

4.3 ความก้าวหน้าของคนในระดับภาค พบว่า ภาคกลางมีความก้าวหน้าการพัฒนาคน มากที่สุด ส่วนภาคใต้มีความก้าวหน้าการพัฒนาคนน้อยที่สุด การประเมินความก้าวหน้าของคนในระดับ ภาคโดยแบ่งภาคออกเป็น 4 ภาคคือ ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ปรากฏว่า ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) มีความก้าวหน้าการพัฒนาคนมากที่สุด ค่าดัชนี HAI = 0.6111 เนื่องจากการพัฒนาคนใน 5 ด้านมากกว่าภาคอื่นๆ คือ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านชีวิต การงาน ด้านรายได้ และด้านการคมนาคมและการสื่อสาร แต่ในด้านการมีส่วนร่วมและด้านที่อยู่อาศัยและ สภาพแวดล้อมกลับมีการพัฒนาน้อยกว่าทุกภาค ส่วนภาคที่มีการพัฒนาคนรองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ตามลำดับ ซึ่งภาคใต้เป็นภาคที่มีการพัฒนาคนน้อยที่สุด ค่าดัชนี HAI = 0.5598 เนื่องจากการพัฒนาคนด้านชีวิตการงานและด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น รวมทั้งการพัฒนาคนด้านการศึกษาที่ค่อนข้างน้อยมาก (ค่าดัชนีย่อยด้านการศึกษา = 0.3910)

ภาพที่ 1 ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ระดับภาค

4.4 ความก้าวหน้าในการพัฒนาคนด้านต่าง ๆ ในภาพรวมของประเทศ พบว่า การพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมีความก้าวหน้ามากที่สุด แต่ด้านการศึกษาก้าวหน้าน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีย่อยของแต่ละด้านที่เป็นค่าเฉลี่ยของประเทศ บ่งชี้ได้ว่า การพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมีความก้าวหน้ามากที่สุด ค่าดัชนี = 0.8208 รองลงมาคือด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านชีวิตการทำงาน ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนด้านการศึกษามีความก้าวหน้าน้อยที่สุด โดยสะท้อนจากค่าดัชนีย่อยด้านการศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.4790 เท่านั้น ในขณะที่ค่าดัชนีย่อยด้านอื่นมีค่าอยู่ในช่วง 0.53 จนถึง 0.82

ภาพที่ 2 ดัชนีย่อยการพัฒนาคนในภาพรวมของประเทศ

5. การใช้ประโยชน์จากดัชนี HAI

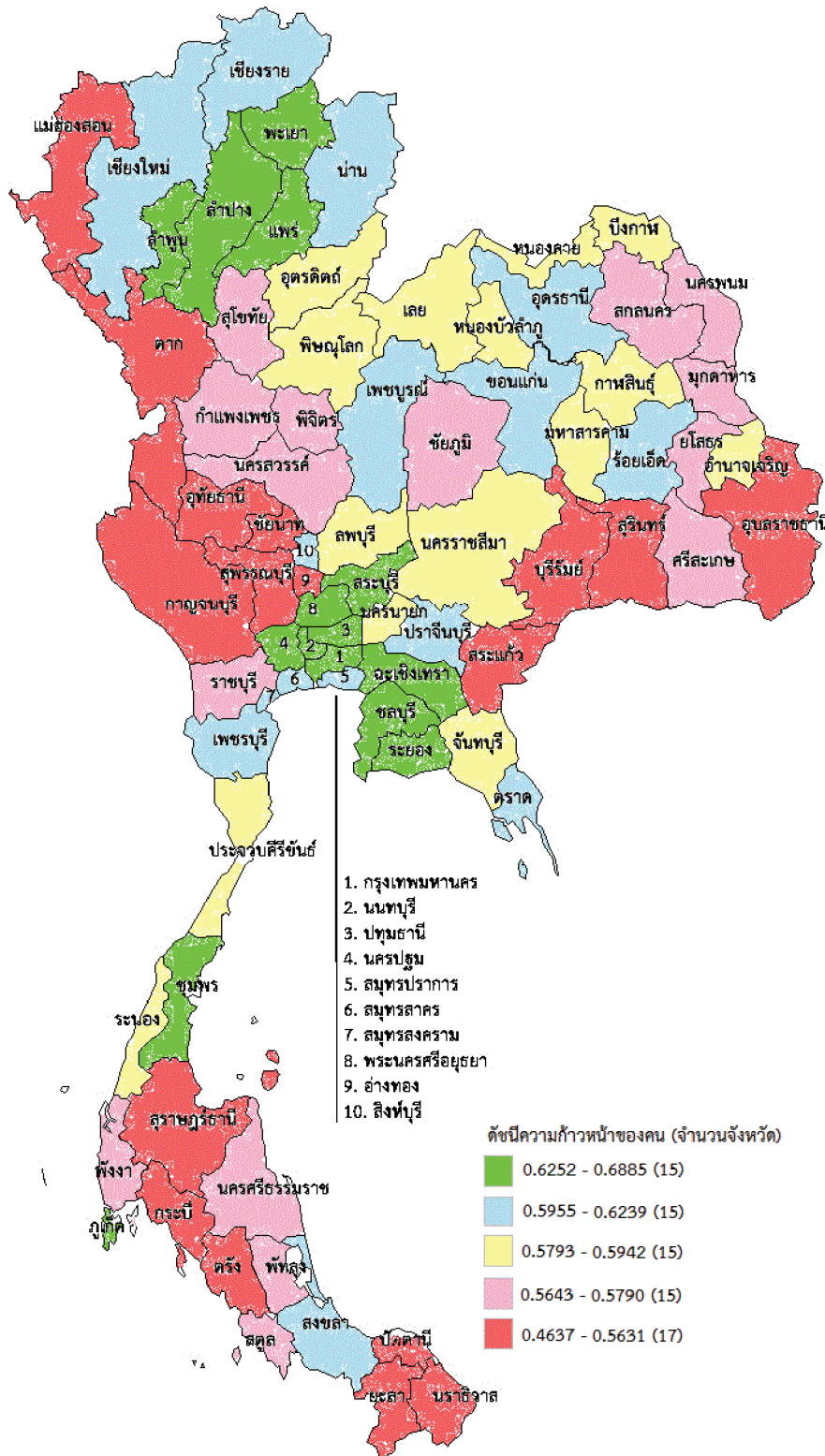
5.1 ดัชนี HAI เป็นเครื่องมือประเมินความก้าวหน้าของคนในระดับจังหวัด ทำให้จังหวัดต่างๆ ได้ทราบถึงลำดับตำแหน่งของตนเมื่อเปรียบเทียบกับความก้าวหน้าของคนในจังหวัดตนกับจังหวัดอื่นๆ และช่วยให้จังหวัดได้ทราบถึงจุดเด่นจุดด้อยในการพัฒนาคนของตนซึ่งจะนำไปสู่การศึกษาข้อมูลเชิงลึกเพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคนในจังหวัดให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ตลอดจนการนำดัชนี HAI ไปใช้ประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในจังหวัดให้ดีขึ้นต่อไป

5.2 ดัชนี HAI ระดับจังหวัดสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการพัฒนาจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาคนและคุณภาพชีวิต ร่วมกับ “ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด” ซึ่งใช้ในการบริหารและจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงาน ที่จะช่วยยกระดับการพัฒนาของจังหวัด และการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ดัชนี HAI ระดับภาค จะเป็นเครื่องบ่งชี้ได้ว่า การพัฒนาคนภาคใดมีความก้าวหน้ามากที่สุด รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนภาคใต้มีความก้าวหน้าการพัฒนาคนน้อยที่สุด เนื่องจากมีการพัฒนาคนด้านชีวิตการงานและด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น และการพัฒนาคนด้านการศึกษาที่ค่อนข้างน้อยมาก ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคนในภาคใต้จะต้องให้ความสำคัญและริเริ่มดำเนินการส่งเสริมอาชีพการมีงานทำ สวัสดิการและความปลอดภัยในการทำงานของแรงงาน รวมทั้งการพัฒนาด้านการศึกษาของประชากรในภาคใต้ เพื่อผลักดันให้การพัฒนาคนในภาคใต้มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับภาคอื่นๆ

5.4 ดัชนีย่อย HAI ทั้ง 8 ด้าน จะเป็นเครื่องบ่งชี้ได้ว่า การพัฒนาคนด้านใดมีความก้าวหน้ามากที่สุด รองลงมาคือด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านชีวิตการงาน ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนด้านการศึกษาที่มีความก้าวหน้ามากที่สุด ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคนโดยเฉพาะด้านการศึกษาทั้งในระดับส่วนกลางและระดับจังหวัด จะต้องมีความตระหนักถึงปัญหาและควรให้ความสำคัญกับการค้นคว้าหาสาเหตุเชิงลึกในประเด็นที่ทำให้การพัฒนาคนด้านการศึกษาไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร เพื่อนำมาสู่การพัฒนาคนด้านการศึกษาให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับการพัฒนาคนด้านอื่นต่อไป

แผนที่ 1 : ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) รายจังหวัด ปี 2560

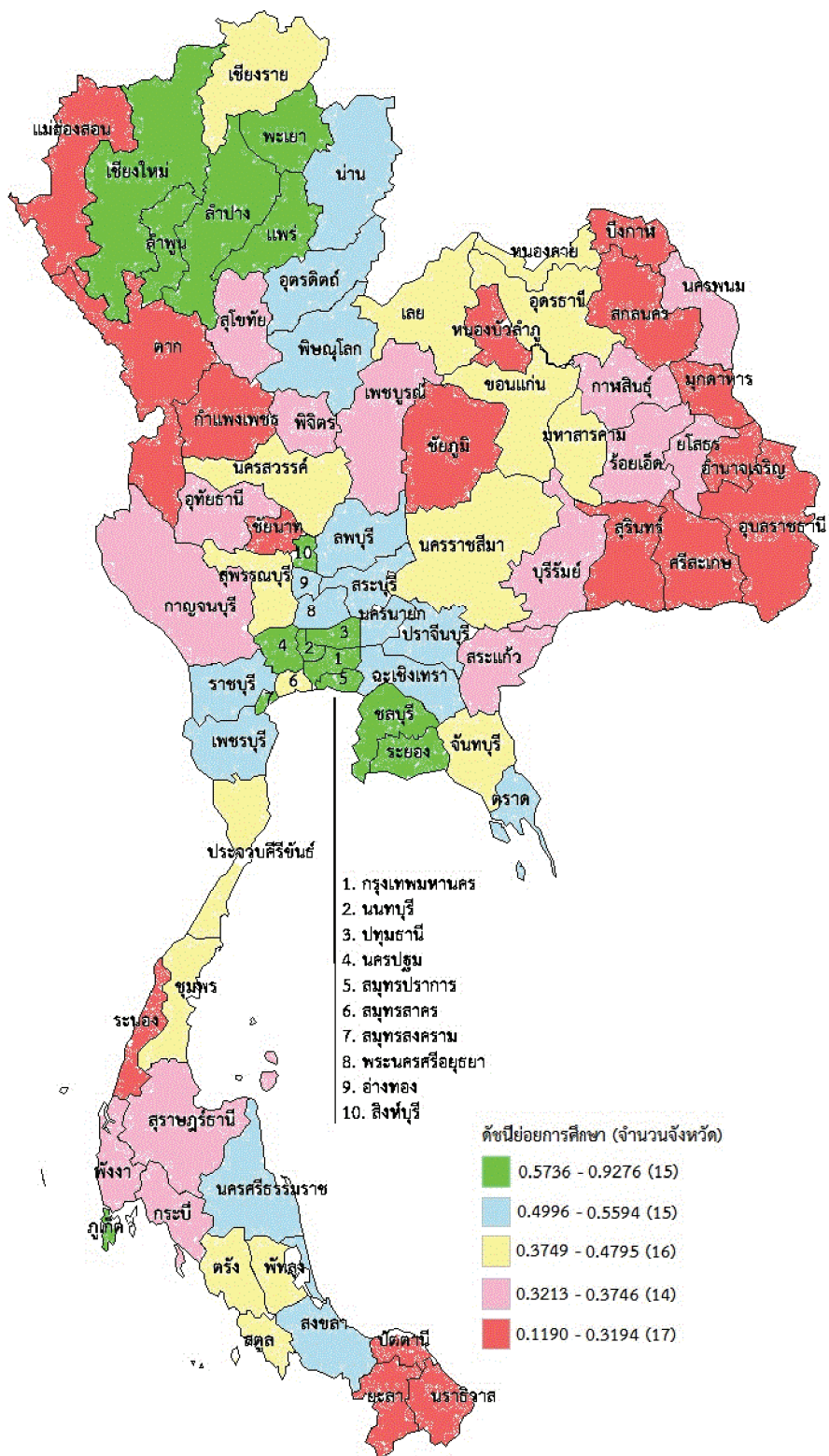
ลำดับ	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	ภูเก็ต	0.6885
2	พระนครศรีอยุธยา	0.6811
3	ลำพูน	0.6795
4	นนทบุรี	0.6788
5	กรุงเทพมหานคร	0.6780
6	ชลบุรี	0.6613
7	พะเยา	0.6584
8	ระยอง	0.6578
9	ลำปาง	0.6450
10	ปทุมธานี	0.6384
11	ฉะเชิงเทรา	0.6367
12	นครปฐม	0.6354
13	สระบุรี	0.6341
14	แพร่	0.6252
15	ชุมพร	0.6252
16	เพชรบูรณ์	0.6239
17	สมุทรปราการ	0.6231
18	สมุทรสงคราม	0.6203
19	สมุทรสาคร	0.6175
20	เชียงใหม่	0.6174
21	เชียงใหม่	0.6159
22	สิงห์บุรี	0.6111
23	ปราจีนบุรี	0.6098
24	ขอนแก่น	0.6090
25	ร้อยเอ็ด	0.6075
26	อุดรธานี	0.6062
27	ตราด	0.6049
28	เพชรบุรี	0.5984
29	น่าน	0.5968
30	สงขลา	0.5955
31	นิงกาฬ	0.5942
32	ระนอง	0.5937
33	มหาสารคาม	0.5937
34	อำนาจเจริญ	0.5905
35	พิษณุโลก	0.5895
36	นครนายก	0.5886
37	หนองคาย	0.5881
38	จันทบุรี	0.5862
39	หนองบัวลำภู	0.5857
40	อุดรดิต์	0.5845
41	ประจวบคีรีขันธ์	0.5843
42	เลย	0.5819
43	นครราชสีมา	0.5816
44	ลพบุรี	0.5797
45	กาฬสินธุ์	0.5793
46	ยโสธร	0.5790
47	สุโขทัย	0.5757
48	ชัยภูมิ	0.5744
49	นครพนม	0.5742
50	สกลนคร	0.5734
51	ศรีสะเกษ	0.5727
52	สตูล	0.5726
53	ราชบุรี	0.5713
54	พิจิตร	0.5705
55	นครศรีธรรมราช	0.5687
56	พัทลุง	0.5679
57	นครสวรรค์	0.5665
58	มุกดาหาร	0.5661
59	พังงา	0.5649
60	กำแพงเพชร	0.5643
61	ตาก	0.5631
62	อุบลราชธานี	0.5586
63	ตรัง	0.5530
64	อุทัยธานี	0.5508
65	สุราษฎร์ธานี	0.5476
66	กระบี่	0.5465
67	กาญจนบุรี	0.5457
68	สุพรรณบุรี	0.5403
69	อ่างทอง	0.5298
70	บุรีรัมย์	0.5265
71	สุรินทร์	0.5203
72	ยะลา	0.5183
73	สระแก้ว	0.5183
74	ปัตตานี	0.4950
75	ชัยนาท	0.4840
76	นราธิวาส	0.4800
77	แม่ฮ่องสอน	0.4637

แผนที่ 2 : ดัชนีย่อยด้านสุขภาพ รายจังหวัด ปี 2560

ลำดับ	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	ระนอง	0.7865
2	นิงกาฬ	0.7779
3	พระนครศรีอยุธยา	0.7701
4	ปทุมธานี	0.7694
5	ภูเก็ต	0.7692
6	ตราด	0.7385
7	ตาก	0.7155
8	สมุทรสาคร	0.6868
9	พังงา	0.6854
10	นนทบุรี	0.6815
11	ชุมพร	0.6734
12	มหาสารคาม	0.6678
13	นครพนม	0.6603
14	กรุงเทพมหานคร	0.6530
15	ประจวบคีรีขันธ์	0.6516
16	ระยอง	0.6458
17	สมุทรสงคราม	0.6410
18	อุดรธานี	0.6358
19	สิงห์บุรี	0.6348
20	สมุทรปราการ	0.6310
21	ร้อยเอ็ด	0.6268
22	มุกดาหาร	0.6243
23	นครศรีธรรมราช	0.6236
24	สงขลา	0.6224
25	ละพียงเทร	0.6216
26	สระบุรี	0.6079
27	กาญจนบุรี	0.6073
28	สุราษฎร์ธานี	0.6026
29	ลพบุรี	0.6005
30	เพชรบุรี	0.5995
31	กาฬสินธุ์	0.5967
32	ปราจีนบุรี	0.5900
33	นครราชสีมา	0.5894
34	ชลบุรี	0.5865
35	เพชรบูรณ์	0.5845
36	กระบี่	0.5818
37	ขอนแก่น	0.5800
38	สระแก้ว	0.5759
39	เชียงใหม่	0.5749
40	นครปฐม	0.5745
41	พิจิตร	0.5709
42	สุโขทัย	0.5698
43	ปัตตานี	0.5698
44	อำนาจเจริญ	0.5664
45	แม่ฮ่องสอน	0.5574
46	สุพรรณบุรี	0.5557
47	เชียงราย	0.5534
48	หนองคาย	0.5470
49	ราชบุรี	0.5441
50	สตูล	0.5418
51	หนองบัวลำภู	0.5338
52	จันทบุรี	0.5321
53	พิจิตร	0.5293
54	กำแพงเพชร	0.5210
55	ศรีสะเกษ	0.5160
56	ยะลา	0.5151
57	ตรัง	0.5125
58	นครสวรรค์	0.5113
59	ชัยภูมิ	0.5087
60	ชัยนาท	0.5074
61	ยโสธร	0.4887
62	พิษณุโลก	0.4832
63	น่าน	0.4753
64	บุรีรัมย์	0.4751
65	สกลนคร	0.4602
66	อุบลราชธานี	0.4593
67	ลำพูน	0.4555
68	นราธิวาส	0.4549
69	ลำปาง	0.4497
70	อุดรดิค	0.4465
71	อุทัยธานี	0.4422
72	แพร่	0.4195
73	พะเยา	0.4025
74	นครนายก	0.3860
75	เลย	0.3457
76	อ่างทอง	0.3424
77	สุรินทร์	0.3016

แผนที่ 3 : ดัชนีย่อด้านการศึกษารายจังหวัด ปี 2560

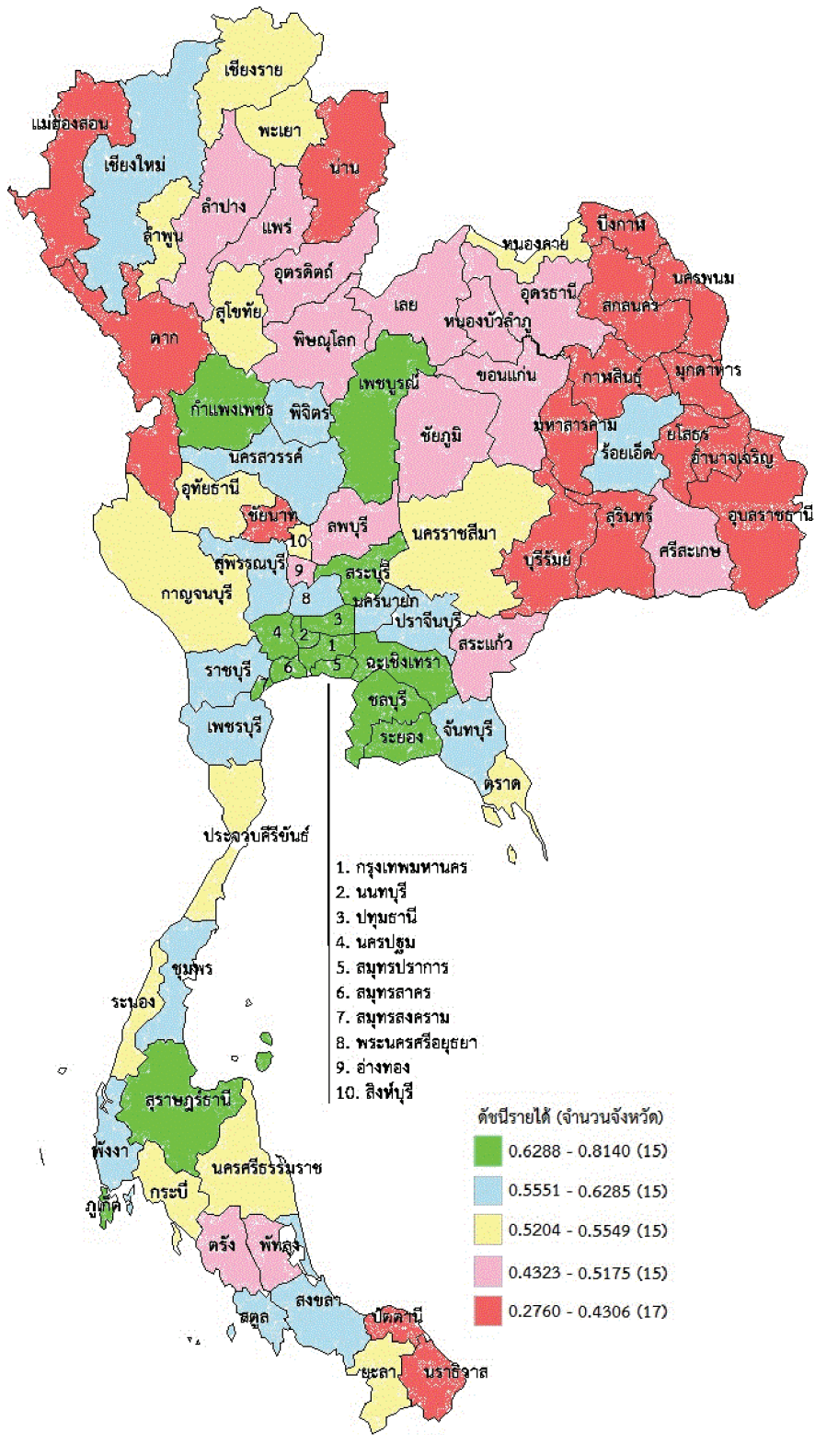
ลำดับ	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	กรุงเทพมหานคร	0.9276
2	ชลบุรี	0.7592
3	นนทบุรี	0.7246
4	ภูเก็ต	0.6926
5	นครปฐม	0.6903
6	สมุทรสงคราม	0.6409
7	ระยอง	0.6400
8	แพร่	0.6332
9	พะเยา	0.6282
10	เชียงใหม่	0.6197
11	ปทุมธานี	0.6179
12	ลำพูน	0.6140
13	ลำปาง	0.5929
14	สิงห์บุรี	0.5772
15	สมุทรปราการ	0.5736
16	เพชรบุรี	0.5594
17	พระนครศรีอยุธยา	0.5405
18	ปราจีนบุรี	0.5368
19	สงขลา	0.5365
20	นครนายก	0.5316
21	ฉะเชิงเทรา	0.5280
22	ราชบุรี	0.5120
23	อ่างทอง	0.5069
24	นครศรีธรรมราช	0.5065
25	สระบุรี	0.5052
26	ตราด	0.5049
27	น่าน	0.5024
28	พิษณุโลก	0.5022
29	อุตรดิตถ์	0.5007
30	ลพบุรี	0.4996
31	จันทบุรี	0.4795
32	ชุมพร	0.4629
33	ประจวบคีรีขันธ์	0.4615
34	ขอนแก่น	0.4451
35	สุพรรณบุรี	0.4416
36	ตรัง	0.4413
37	หนองคาย	0.4392
38	พิจิตร	0.4335
39	อุตรธานี	0.4277
40	มหาสารคาม	0.4074
41	เชียงใหม่	0.4034
42	นครราชสีมา	0.3979
43	นครสวรรค์	0.3976
44	สตูล	0.3811
45	สมุทรสาคร	0.3749
46	เลย	0.3749
47	สุโขทัย	0.3746
48	ร้อยเอ็ด	0.3736
49	เพชรบูรณ์	0.3713
50	สุราษฎร์ธานี	0.3691
51	พังงา	0.3602
52	กาญจนบุรี	0.3590
53	พิจิตร	0.3501
54	ยโสธร	0.3496
55	นครพนม	0.3429
56	บุรีรัมย์	0.3378
57	อุทัยธานี	0.3320
58	สระแก้ว	0.3303
59	กาฬสินธุ์	0.3268
60	กระบี่	0.3213
61	สกลนคร	0.3194
62	ชัยนาท	0.3175
63	สุรินทร์	0.3170
64	ชัยภูมิ	0.3167
65	ระนอง	0.3151
66	มุกดาหาร	0.3098
67	กำแพงเพชร	0.3083
68	ศรีสะเกษ	0.3061
69	อำนาจเจริญ	0.3009
70	ยะลา	0.2639
71	นิงกาฬ	0.2632
72	อุบลราชธานี	0.2529
73	ตาก	0.2467
74	หนองบัวลำภู	0.2400
75	แม่ฮ่องสอน	0.2043
76	ปัตตานี	0.1933
77	นราธิวาส	0.1190

แผนที่ 4 : ดัชนีย่อยด้านชีวิตการงาน รายจังหวัด ปี 2560

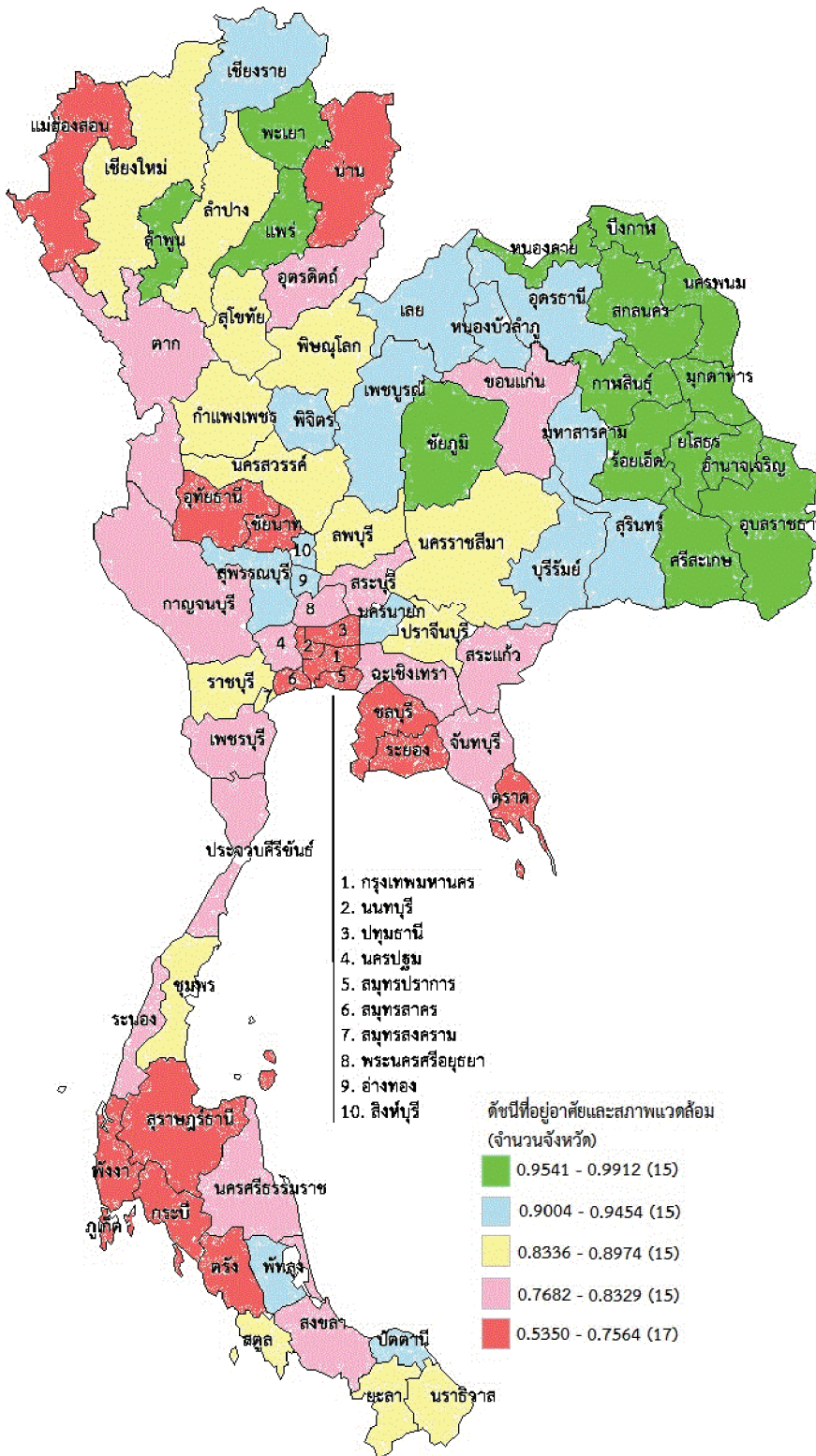
ลำดับ	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	กรุงเทพมหานคร	0.8348
2	ชลบุรี	0.8201
3	พระนครศรีอยุธยา	0.8140
4	ระยอง	0.7921
5	ลำพูน	0.7422
6	เชียงใหม่	0.7409
7	ระนอง	0.7355
8	สมุทรสงคราม	0.7268
9	แม่ฮ่องสอน	0.7195
10	อำนาจเจริญ	0.7157
11	พะเยา	0.7110
12	สมุทรสาคร	0.7037
13	จันทบุรี	0.7036
14	ยโสธร	0.6991
15	เลย	0.6954
16	ตราด	0.6862
17	ตาก	0.6844
18	มุกดาหาร	0.6815
19	กาฬสินธุ์	0.6809
20	ชัยภูมิ	0.6807
21	ประจวบคีรีขันธ์	0.6751
22	นครปฐม	0.6695
23	นครนายก	0.6687
24	สระบุรี	0.6674
25	สกลนคร	0.6659
26	ศรีสะเกษ	0.6644
27	ฉะเชิงเทรา	0.6630
28	อุทัยธานี	0.6543
29	ภูเก็ต	0.6514
30	น่าน	0.6481
31	ร้อยเอ็ด	0.6475
32	ขอนแก่น	0.6451
33	หนองบัวลำภู	0.6422
34	นนทบุรี	0.6366
35	ลำปาง	0.6310
36	ลพบุรี	0.6292
37	เพชรบุรี	0.6180
38	ปทุมธานี	0.6177
39	เพชรบูรณ์	0.6116
40	พิษณุโลก	0.6031
41	ปราจีนบุรี	0.5996
42	ชุมพร	0.5985
43	บุรีรัมย์	0.5953
44	กาญจนบุรี	0.5911
45	มหาสารคาม	0.5895
46	อุดรธานี	0.5889
47	นครสวรรค์	0.5799
48	พิจิตร	0.5692
49	สมุทรปราการ	0.5678
50	สุรินทร์	0.5638
51	สุพรรณบุรี	0.5625
52	ราชบุรี	0.5621
53	นราธิวาส	0.5548
54	แพร่	0.5533
55	นครพนม	0.5458
56	เชียงใหม่	0.5449
57	หนองคาย	0.5439
58	พัทลุง	0.5401
59	สุราษฎร์ธานี	0.5391
60	ยะลา	0.5379
61	นิงกาฬ	0.5359
62	ตรัง	0.5357
63	อุบลราชธานี	0.5241
64	สระแก้ว	0.5127
65	นครศรีธรรมราช	0.5104
66	นครราชสีมา	0.4964
67	สิงห์บุรี	0.4717
68	อ่างทอง	0.4693
69	กระบี่	0.4663
70	กำแพงเพชร	0.4660
71	ปัตตานี	0.4548
72	สงขลา	0.4503
73	อุดรดิค	0.4328
74	สตูล	0.4088
75	ชัยนาท	0.3715
76	พังงา	0.3283
77	สุโขทัย	0.3224

แผนที่ 5 : ดัชนียอดขายด้านรายได้ รายจังหวัด ปี 2560

ลำดับ	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	กรุงเทพมหานคร	0.8140
2	สมุทรสาคร	0.7961
3	นนทบุรี	0.7937
4	ภูเก็ต	0.7701
5	สมุทรปราการ	0.7660
6	สมุทรสงคราม	0.7346
7	ชลบุรี	0.7340
8	นครปฐม	0.7178
9	ระยอง	0.7177
10	ฉะเชิงเทรา	0.6783
11	สระบุรี	0.6547
12	กำแพงเพชร	0.6469
13	ปทุมธานี	0.6431
14	เพชรบูรณ์	0.6386
15	สุราษฎร์ธานี	0.6288
16	พระนครศรีอยุธยา	0.6285
17	เชียงใหม่	0.6157
18	พิจิตร	0.6133
19	สงขลา	0.6029
20	พังงา	0.5862
21	จันทบุรี	0.5853
22	เพชรบุรี	0.5845
23	ราชบุรี	0.5799
24	สตูล	0.5787
25	ปราจีนบุรี	0.5699
26	ร้อยเอ็ด	0.5660
27	สุพรรณบุรี	0.5649
28	ชุมพร	0.5596
29	นครสวรรค์	0.5575
30	นครนายก	0.5551
31	หนองคาย	0.5549
32	เข็มราช	0.5515
33	นครศรีธรรมราช	0.5509
34	สุโขทัย	0.5491
35	อุทัยธานี	0.5489
36	นครราชสีมา	0.5465
37	ประจวบคีรีขันธ์	0.5453
38	ตราด	0.5434
39	กาญจนบุรี	0.5415
40	ลำพูน	0.5377
41	ระนอง	0.5282
42	กระบี่	0.5281
43	ยะลา	0.5219
44	พะเยา	0.5209
45	สิงห์บุรี	0.5204
46	อุดรดิตถ์	0.5175
47	พิษณุโลก	0.5147
48	ลำปาง	0.5138
49	เลย	0.5076
50	แพร่	0.4887
51	ขอนแก่น	0.4861
52	ลพบุรี	0.4835
53	หนองบัวลำภู	0.4800
54	พัตลุง	0.4752
55	อ่างทอง	0.4664
56	อุดรธานี	0.4553
57	ชัยภูมิ	0.4544
58	ศรีสะเกษ	0.4524
59	ตรัง	0.4458
60	สระแก้ว	0.4323
61	บึงกาฬ	0.4306
62	มหาสารคาม	0.4160
63	สกลนคร	0.3998
64	สุรินทร์	0.3996
65	อุบลราชธานี	0.3991
66	ตาก	0.3814
67	น่าน	0.3724
68	นครพนม	0.3632
69	ชัยนาท	0.3606
70	ยโสธร	0.3571
71	บุรีรัมย์	0.3474
72	กาฬสินธุ์	0.3392
73	อำนาจเจริญ	0.3224
74	แม่ฮ่องสอน	0.3062
75	มุกดาหาร	0.3060
76	ปัตตานี	0.3040
77	นราธิวาส	0.2760

แผนที่ 6 : ดัชนีย่อยด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม รายจังหวัด ปี 2560

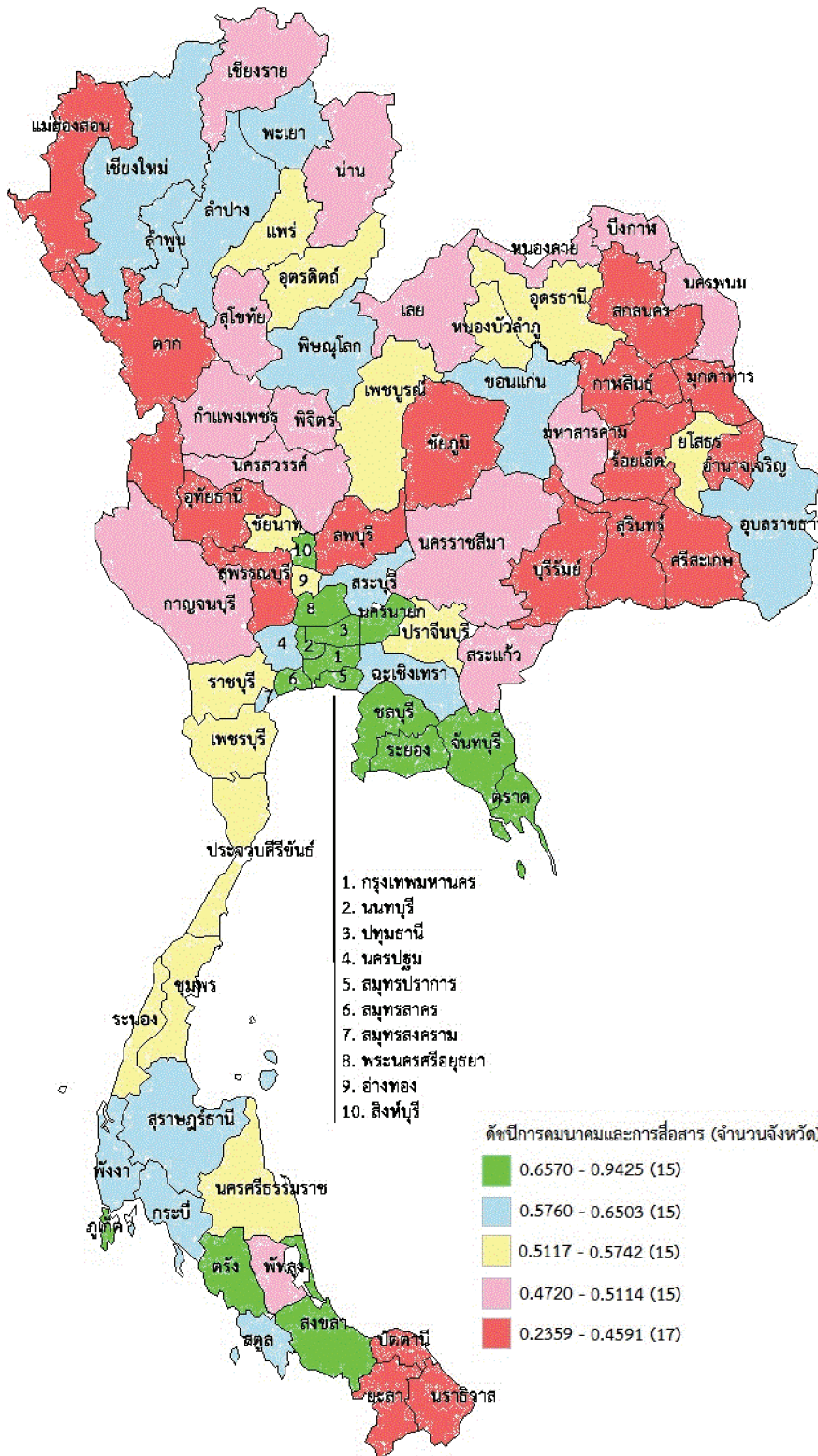
ลำดับ	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	ร้อยเอ็ด	0.9912
2	สกลนคร	0.9905
3	อำนาจเจริญ	0.9891
4	ศรีสะเกษ	0.9802
5	มิ่งกาฬ	0.9800
6	พะเยา	0.9797
7	หนองคาย	0.9790
8	ยโสธร	0.9788
9	นครพนม	0.9786
10	กาฬสินธุ์	0.9691
11	แพร่	0.9677
12	อุบลราชธานี	0.9630
13	ชัยภูมิ	0.9552
14	มุกดาหาร	0.9549
15	ลำพูน	0.9541
16	บุรีรัมย์	0.9454
17	สุรินทร์	0.9452
18	เพชรบูรณ์	0.9415
19	สุพรรณบุรี	0.9341
20	ปัตตานี	0.9317
21	หนองบัวลำภู	0.9294
22	นครนายก	0.9251
23	พิจิตร	0.9220
24	เลย	0.9118
25	สิงห์บุรี	0.9107
26	มหาสารคาม	0.9106
27	อ่างทอง	0.9095
28	อุดรธานี	0.9065
29	ชัยภูมิ	0.9048
30	พิจิตร	0.9004
31	ลำพูน	0.8974
32	พิษณุโลก	0.8966
33	ลำปาง	0.8958
34	นครราชสีมา	0.8921
35	สุโขทัย	0.8901
36	กำแพงเพชร	0.8862
37	นครสวรรค์	0.8740
38	นราธิวาส	0.8547
39	เชียงใหม่	0.8534
40	ราชบุรี	0.8509
41	สมุทรสงคราม	0.8491
42	ยะลา	0.8350
43	ปราจีนบุรี	0.8350
44	สตูล	0.8348
45	ชุมพร	0.8336
46	นครศรีธรรมราช	0.8329
47	อุตรดิตถ์	0.8300
48	สระแก้ว	0.8174
49	กาญจนบุรี	0.8161
50	ขอนแก่น	0.8132
51	ตาก	0.8130
52	พระนครศรีอยุธยา	0.8072
53	สระบุรี	0.8014
54	ระนอง	0.7842
55	สงขลา	0.7814
56	นครปฐม	0.7805
57	ฉะเชิงเทรา	0.7805
58	จันทบุรี	0.7746
59	เพชรบุรี	0.7739
60	ประจวบคีรีขันธ์	0.7682
61	นนทบุรี	0.7564
62	น่าน	0.7520
63	ตรัง	0.7390
64	กระบี่	0.7265
65	ภูเก็ต	0.7167
66	ลพบุรี	0.7051
67	ระยอง	0.7009
68	ปทุมธานี	0.6991
69	สมุทรปราการ	0.6938
70	พังงา	0.6748
71	สมุทรสาคร	0.6688
72	กรุงเทพมหานคร	0.6606
73	สุราษฎร์ธานี	0.6556
74	ชลบุรี	0.6323
75	ฉะเชิงเทรา	0.6151
76	แม่ฮ่องสอน	0.5969
77	ตราด	0.5350

แผนที่ 7 : ดัชนีย่อยด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน รายจังหวัด ปี 2560

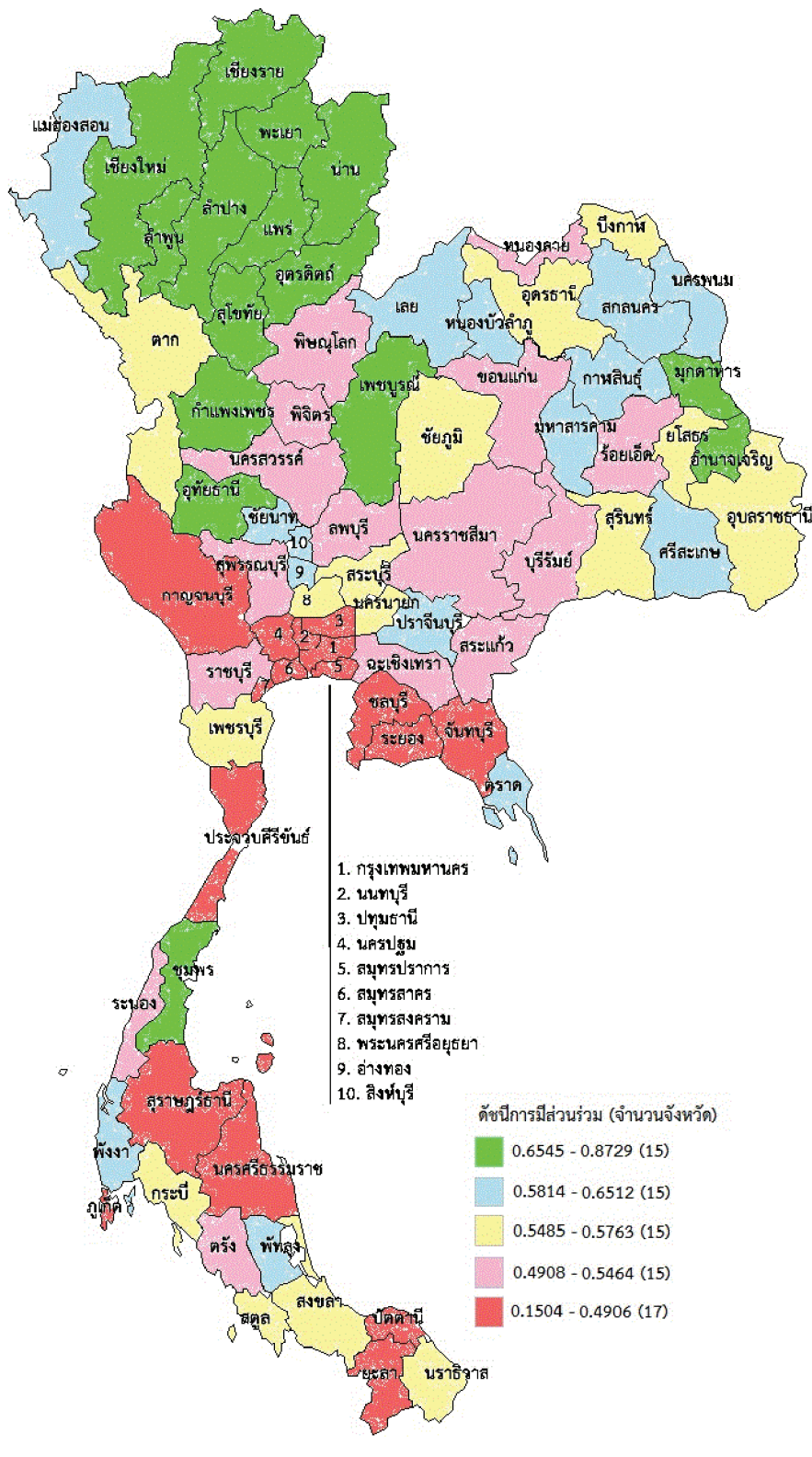
ลำดับ	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	สมุทรปราการ	0.8422
2	สกลนคร	0.7759
3	ขอนแก่น	0.7531
4	หนองบัวลำภู	0.7514
5	สมุทรสาคร	0.7420
6	มิ่งกาฬ	0.7260
7	อุบลราชธานี	0.7181
8	ปทุมธานี	0.7168
9	อำนาจเจริญ	0.7126
10	น่าน	0.7119
11	นครราชสีมา	0.7107
12	ศรีสะเกษ	0.6981
13	อุดรธานี	0.6969
14	ภูเก็ต	0.6959
15	อุดรดิตถ์	0.6949
16	เลย	0.6923
17	ตาก	0.6850
18	ชลบุรี	0.6815
19	แพร่	0.6809
20	กาฬสินธุ์	0.6805
21	สุรินทร์	0.6733
22	ชัยภูมิ	0.6690
23	ยโสธร	0.6682
24	เพชรบูรณ์	0.6673
25	สตูล	0.6610
26	หนองคาย	0.6606
27	ลำปาง	0.6588
28	ร้อยเอ็ด	0.6571
29	มหาสารคาม	0.6567
30	นนทบุรี	0.6546
31	ชุมพร	0.6508
32	นราธิวาส	0.6445
33	ฉะเชิงเทรา	0.6404
34	พังงา	0.6374
35	พะเยา	0.6332
36	ลำพูน	0.6283
37	สุราษฎร์ธานี	0.6201
38	พระนครศรีอยุธยา	0.6161
39	สระบุรี	0.6154
40	เชียงใหม่	0.6106
41	พิจิตร	0.6089
42	นครสวรรค์	0.6014
43	มุกดาหาร	0.6003
44	ระนอง	0.5994
45	ระนอง	0.5978
46	อุทัยธานี	0.5953
47	นครพนม	0.5940
48	สุโขทัย	0.5909
49	ลพบุรี	0.5889
50	กรุงเทพมหานคร	0.5881
51	กระบี่	0.5832
52	ยะลา	0.5784
53	พิษณุโลก	0.5728
54	บุรีรัมย์	0.5693
55	ปราจีนบุรี	0.5693
56	ตรัง	0.5641
57	นครปฐม	0.5636
58	ปัตตานี	0.5566
59	ประจวบคีรีขันธ์	0.5391
60	กำแพงเพชร	0.5367
61	นครศรีธรรมราช	0.5365
62	เพชรบุรี	0.5308
63	ชัยนาท	0.5277
64	ตราด	0.5269
65	จันทบุรี	0.5160
66	สงขลา	0.4764
67	กาญจนบุรี	0.4634
68	พัทลุง	0.4629
69	แม่ฮ่องสอน	0.4522
70	เชียงใหม่	0.4467
71	สิงห์บุรี	0.4396
72	สระแก้ว	0.4299
73	นครนายก	0.4154
74	ราชบุรี	0.4079
75	อ่างทอง	0.3876
76	สมุทรสงคราม	0.3407
77	สุพรรณบุรี	0.3148

แผนที่ 8 : ดัชนีย่อยด้านการคมนาคมและการสื่อสาร รายจังหวัด ปี 2560

ลำดับ	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	นนทบุรี	0.9425
2	ภูเก็ต	0.9262
3	ปทุมธานี	0.8926
4	สมุทรสาคร	0.8104
5	ชลบุรี	0.7960
6	ระยอง	0.7660
7	สมุทรปราการ	0.7600
8	สงขลา	0.7432
9	กรุงเทพมหานคร	0.7347
10	พระนครศรีอยุธยา	0.7168
11	สิงห์บุรี	0.7163
12	ตราด	0.6639
13	ตรัง	0.6635
14	จันทบุรี	0.6604
15	นครนายก	0.6570
16	ฉะเชิงเทรา	0.6503
17	สระบุรี	0.6446
18	พังงา	0.6360
19	ลำพูน	0.6311
20	สมุทรสงคราม	0.6291
21	ขอนแก่น	0.6239
22	ลำปาง	0.6190
23	กระบี่	0.6109
24	พิจิตร	0.6062
25	นครปฐม	0.6037
26	เชียงใหม่	0.6029
27	สตูล	0.6026
28	พะเยา	0.5826
29	อุบลราชธานี	0.5768
30	สุราษฎร์ธานี	0.5760
31	อุดรธานี	0.5742
32	ราชบุรี	0.5742
33	ประจวบคีรีขันธ์	0.5629
34	ชัยนาท	0.5610
35	อ่างทอง	0.5584
36	อุดรดิตถ์	0.5449
37	เพชรบุรี	0.5444
38	ยโสธร	0.5420
39	นครศรีธรรมราช	0.5405
40	ชุมพร	0.5380
41	ปราจีนบุรี	0.5319
42	หนองบัวลำภู	0.5276
43	เพชรบูรณ์	0.5189
44	แพร่	0.5141
45	ระนอง	0.5117
46	พิจิตร	0.5114
47	สุโขทัย	0.5098
48	เชียงใหม่	0.5088
49	กาญจนบุรี	0.5073
50	สระแก้ว	0.5013
51	กำแพงเพชร	0.4947
52	นครสวรรค์	0.4946
53	พิจิตร	0.4945
54	นครราชสีมา	0.4911
55	บ้าน	0.4804
56	เลย	0.4763
57	นิงกาฬ	0.4758
58	หนองคาย	0.4755
59	นครพนม	0.4731
60	มหาสารคาม	0.4720
61	ปัตตานี	0.4591
62	ร้อยเอ็ด	0.4589
63	ชัยภูมิ	0.4545
64	ยะลา	0.4454
65	อุทัยธานี	0.4410
66	บุรีรัมย์	0.4324
67	ตาก	0.4256
68	สุพรรณบุรี	0.4242
69	กาฬสินธุ์	0.4195
70	ลพบุรี	0.4173
71	สุรินทร์	0.4136
72	อำนาจเจริญ	0.4072
73	สกลนคร	0.3912
74	มุกดาหาร	0.3837
75	นราธิวาส	0.3646
76	ศรีสะเกษ	0.3579
77	แม่ฮ่องสอน	0.2359

แผนที่ 9 : ดัชนีย่อยด้านการมีส่วนร่วม จำแนกรายจังหวัด ปี 2560

ลำดับ	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	ลำพูน	0.8729
2	น่าน	0.8323
3	พะเยา	0.8087
4	ลำปาง	0.7994
5	สุโขทัย	0.7992
6	แพร่	0.7441
7	อำนาจเจริญ	0.7096
8	อุดรดิตถ์	0.7086
9	อุทัยธานี	0.6874
10	ชุมพร	0.6845
11	เชียงใหม่	0.6693
12	มุกดาหาร	0.6683
13	เชียงใหม่	0.6657
14	เพชรบูรณ์	0.6576
15	กำแพงเพชร	0.6545
16	เลย	0.6512
17	ปราจีนบุรี	0.6459
18	ตราด	0.6408
19	แม่ฮ่องสอน	0.6371
20	นครพนม	0.6360
21	มหาสารคาม	0.6292
22	พิจิตร	0.6271
23	กาฬสินธุ์	0.6217
24	สิงห์บุรี	0.6178
25	ชัยนาท	0.6113
26	พังงา	0.6107
27	ศรีสะเกษ	0.6067
28	อ่างทอง	0.5980
29	สกลนคร	0.5845
30	หนองบัวลำภู	0.5814
31	เพชรบูรณ์	0.5763
32	สระบุรี	0.5762
33	อุบลราชธานี	0.5754
34	สตูล	0.5719
35	นราธิวาส	0.5714
36	นครนายก	0.5700
37	อุตรธานี	0.5646
38	บึงกาฬ	0.5645
39	ชัยภูมิ	0.5561
40	พระนครศรีอยุธยา	0.5560
41	กระบี่	0.5540
42	ตาก	0.5534
43	สงขลา	0.5507
44	สุรินทร์	0.5487
45	ยโสธร	0.5485
46	สระแก้ว	0.5464
47	ราชบุรี	0.5397
48	ร้อยเอ็ด	0.5391
49	พิษณุโลก	0.5374
50	ฉะเชิงเทรา	0.5318
51	นครราชสีมา	0.5284
52	ขอนแก่น	0.5256
53	สุพรรณบุรี	0.5244
54	ตรัง	0.5223
55	ลพบุรี	0.5212
56	นครสวรรค์	0.5158
57	บุรีรัมย์	0.5093
58	หนองคาย	0.5049
59	พิจิตร	0.4979
60	ระนอง	0.4908
61	ปัตตานี	0.4906
62	นครปฐม	0.4833
63	กาญจนบุรี	0.4797
64	ประจวบคีรีขันธ์	0.4705
65	ยะลา	0.4489
66	นครศรีธรรมราช	0.4481
67	จันทบุรี	0.4382
68	ระยอง	0.4004
69	สมุทรสงคราม	0.3999
70	สุราษฎร์ธานี	0.3896
71	ภูเก็ต	0.2858
72	ชลบุรี	0.2808
73	นนทบุรี	0.2403
74	กรุงเทพมหานคร	0.2113
75	สมุทรสาคร	0.1577
76	ปทุมธานี	0.1507
77	สมุทรปราการ	0.1504

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme – UNDP) ได้ใช้ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index – HDI) ในการติดตามสถานการณ์การพัฒนามนุษย์ของแต่ละประเทศ และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา UNDP ประเทศไทยได้ติดตามการพัฒนามนุษย์ในประเทศไทยโดยใช้ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ซึ่งเป็นดัชนีที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญของการพัฒนามนุษย์ที่ประยุกต์มาจาก HDI ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา UNDP ได้นำเสนอ HAI รวมจำนวน 4 ครั้ง คือครั้งแรกในปี 2546 ครั้งที่สองในปี 2550 ครั้งที่สามในปี 2552 และครั้งที่สี่ในปี 2557 และตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นไป สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จะเป็นผู้รับผิดชอบการจัดทำ HAI และสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์ HAI อย่างกว้างขวางต่อไป

สศช. ได้จัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2558 ซึ่งเป็นรายงานเล่มแรกที่ทำเนียบการโดย สศช. และจะดำเนินการจัดทำขึ้น 2 ปี/ครั้ง เนื่องจากมีข้อจำกัดของข้อมูลตัวชี้วัดบางตัวที่ไม่มีข้อมูลต่อเนื่องทุกปี ทั้งนี้ ดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 เป็นรายงานฉบับที่สอง ของ สศช.

1.2 การเตรียมการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2560

การเตรียมการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 มีกระบวนการขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนกรอบแนวคิดการพัฒนามนุษย์ องค์ประกอบ/มิติของการพัฒนามนุษย์ และตัวชี้วัดการพัฒนามนุษย์ รวมทั้งการทบทวนเทคนิคในการคำนวณดัชนีรวม (Composite index) พร้อมทั้งการนำประสบการณ์โดยตรงในการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2558 มาวิเคราะห์ถึงประเด็นจุดเด่นและจุดด้อยของดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2558

ขั้นที่ 2 การสังเคราะห์ข้อมูลและองค์ความรู้จากขั้นตอนแรก จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 เบื้องต้น เพื่อใช้ประกอบการประชุมรับฟังข้อคิดเห็น

ขั้นที่ 3 การจัดประชุมรับฟังข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวคิดการพัฒนามนุษย์ องค์ประกอบและตัวชี้วัดของดัชนีความก้าวหน้าของคน โดยการลงพื้นที่จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานระดับจังหวัด จำนวน 4 จังหวัด คือ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครนายก และสงขลา รวมทั้งการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานในส่วนกลาง 1 ครั้ง

ขั้นที่ 4 การนำข้อมูลและองค์ความรู้ในทุกขั้นตอนมาสังเคราะห์และสรุปผล พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 สำหรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 ต่อไป

ข้อสรุป แนวทางในการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 ที่สำคัญ มีดังนี้

กรอบแนวคิดของการพัฒนาคน ยังคงยึดกรอบแนวคิดของการพัฒนาคนที่ใช้ในการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2558 ซึ่งมีความครอบคลุมการพัฒนาคนทุกด้านให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยการพัฒนาคนจะต้องให้คนมีสุขภาพที่ดี มีการศึกษา มีชีวิตการงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่มีความปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัยและเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี

องค์ประกอบของดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ประกอบด้วย ดัชนีย่อย 8 ด้าน คือ (1) ดัชนีย่อยด้านสุขภาพ (2) ดัชนีย่อยด้านการศึกษา (3) ดัชนีย่อยด้านชีวิตการงาน (4) ดัชนีย่อยด้านรายได้ (5) ดัชนีย่อยด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม (6) ดัชนีย่อยด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน (7) ดัชนีย่อยด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และ (8) ดัชนีย่อยด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งมีความครอบคลุมทุกด้านของการพัฒนาคนและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการพัฒนาคน

องค์ประกอบของดัชนีย่อยแต่ละด้าน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัดเท่ากัน ตัวชี้วัดที่ใช้จัดทำดัชนี HAI ควรมีจำนวนไม่มากนัก โดยเลือกใช้เฉพาะตัวชี้วัดที่สำคัญและสะท้อนการพัฒนาคนครอบคลุมทุกด้านให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้น ตัวชี้วัดที่ใช้ในการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 มีจำนวนทั้งหมด 32 ตัวชี้วัด และใช้วิธีการคำนวณดัชนีโดยไม่มีการถ่วงน้ำหนักของดัชนีย่อยและตัวชี้วัด เพื่อให้ค่าคะแนนของดัชนีย่อยแต่ละด้านสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้

รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 ควรปรับปรุงเนื้อหาสาระของรายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) เพื่อให้หน่วยงานในระดับจังหวัด สามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมได้มากขึ้น เช่น การนำเสนอดัชนีรวม ดัชนีย่อย และตัวชี้วัด เป็นรายจังหวัด พร้อมชี้ประเด็นตัวชี้วัดที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยหรือที่เป็นปัญหาของจังหวัด เป็นต้น เพื่อให้จังหวัดได้ตระหนักถึงปัญหา ค้นหาสาเหตุของปัญหาและกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาต่อไป

การคงตัวชี้วัดเดิมเพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบดัชนี HAI การจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน 2 ปี/ครั้ง อาจจะใช้ตัวชี้วัดเดิมในช่วงเวลาการจัดทำดัชนี HAI 3 รอบถัดไปหรือในช่วงเวลา 5 – 6 ปี เพื่อให้ดัชนีความก้าวหน้าของคนในแต่ละครั้งสามารถนำมาใช้เปรียบเทียบกันได้โดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใด ๆ นอกจากนี้ ในช่วงเวลาอีก 5 – 6 ปีข้างหน้าหากมีตัวชี้วัดระดับจังหวัดใหม่ ๆ ที่สามารถสะท้อนการพัฒนาคนได้ดีกว่าตัวชี้วัดที่ใช้อยู่ปัจจุบัน เมื่อถึงเวลานั้นอาจจะเปลี่ยนแปลงตัวชี้วัดในการจัดทำดัชนี HAI อีกครั้งหนึ่ง

ซึ่งข้อสรุปดังกล่าวข้างต้น ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดทำรายงาน ดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 ฉบับนี้

1.3 วัตถุประสงค์

การจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือประเมินความก้าวหน้าของคนในระดับจังหวัด ทำให้จังหวัดต่างๆ ได้ทราบถึงลำดับตำแหน่งความก้าวหน้าการพัฒนาคนในจังหวัดของตนเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ และช่วยให้จังหวัดได้ทราบถึงจุดเด่นและจุดด้อยในการพัฒนาคนของตนอันจะนำไปสู่การจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับค้นหาสาเหตุของจุดด้อยของตน รวมทั้งเพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด การจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในจังหวัดให้ดีขึ้นต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 รวบรวมข้อมูลตัวชี้วัด 32 ตัว จากหน่วยงานต่างๆ พร้อมทั้งนำข้อมูลตัวชี้วัดมาจัดทำตารางในรูปแบบของ Excel file และตรวจความถูกต้องครบถ้วนของทุกจังหวัด

1.3.2 การคำนวณดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2560 และค่านิยมย่อย HAI 8 ด้าน

1.3.3 การจัดลำดับของดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) และค่านิยมย่อย HAI 8 ด้าน รายจังหวัด

1.3.4 วิเคราะห์ผลดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) และค่านิยมย่อย HAI 8 ด้าน พร้อมจัดทำตารางข้อมูล กราฟ และแผนที่

1.3.5 จัดทำรายงาน ดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560

1.5 ผลผลิตและตัวชี้วัดความสำเร็จ

1.5.1 ผลผลิต

1) ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ที่สะท้อนระดับความก้าวหน้าของคนในจังหวัดต่างๆ ของประเทศไทย ประกอบด้วย 8 ค่านิยมย่อย 32 ตัวชี้วัด

2) รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560

1.5.2 ผลลัพธ์

จังหวัดต่างๆ จะทราบถึงลำดับตำแหน่งการพัฒนาคนในจังหวัดของตนเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ รวมทั้งจังหวัดได้ทราบถึงจุดเด่นและจุดด้อยในจังหวัดของตน ซึ่งจะนำไปสู่การจัดเก็บข้อมูลเชิงลึก/ศึกษาสาเหตุของจุดด้อยหรือปัญหาของตน และดำเนินการแก้ไขจุดด้อยหรือปัญหาอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชนต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด องค์ประกอบและวิธีการคำนวณดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560

การจัดทำ ดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีแนวคิด องค์ประกอบและวิธีการคำนวณดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 ดังนี้

2.1 แนวคิดและองค์ประกอบของดัชนีความก้าวหน้าของคน

2.1.1 แนวคิดดัชนีความก้าวหน้าของคน

แนวคิดการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index-HAI) HAI พัฒนาขึ้นโดย UNDP ประเทศไทย ซึ่งได้นำแนวคิดและวิธีการคำนวณของดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index – HDI) ที่พัฒนาขึ้นโดย UNDP มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา HAI ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย โดย HAI มีลักษณะเป็นดัชนีรวม (Composite index) เป็นการวัดผลลัพธ์ของการพัฒนาคนระดับจังหวัด

แนวคิดของการพัฒนาคนที่ใช้ในการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 ได้สะท้อนช่วงชีวิตของคน โดยการพัฒนาคนจะต้องให้คนมีสุขภาพที่ดี มีการศึกษา มีชีวิตการทำงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่มีความปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัยและเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี ซึ่งมีความครอบคลุมการพัฒนาคนทุกด้านให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2.1.2 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของดัชนีความก้าวหน้าของคน

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2560 ประกอบด้วย ดัชนีย่อย 8 ด้าน คือ 1) ดัชนีย่อยด้านสุขภาพ 2) ดัชนีย่อยด้านการศึกษา 3) ดัชนีย่อยด้านชีวิตการทำงาน 4) ดัชนีย่อยด้านรายได้ 5) ดัชนีย่อยด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม 6) ดัชนีย่อยด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน 7) ดัชนีย่อยด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และ 8) ดัชนีย่อยด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งมีความครอบคลุมทุกด้านของการพัฒนาคนและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการพัฒนาคน โดยดัชนีย่อยแต่ละด้าน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัวเท่า ๆ กัน รวมทั้งหมด 32 ตัวชี้วัด โดยเน้นตัวชี้วัดที่สะท้อนผลลัพธ์หรือผลกระทบของการพัฒนาคนในด้านต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดของการพัฒนาคน และเป็นตัวชี้วัดที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลครอบคลุมทุกจังหวัดอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนวิธีการจัดทำข้อมูลตัวชี้วัดมีความน่าเชื่อถือตามหลักวิชาการ

2.2 วิธีการคำนวณดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2560 และข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ

วิธีการคำนวณดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2560 ไม่มีการถ่วงน้ำหนักทั้งในระดับตัวชี้วัด ในระดับดัชนีย่อย และดัชนีรวม

ในแต่ละตัวชี้วัดจะใช้สูตรการคำนวณค่าคะแนนตัวชี้วัดของแต่ละจังหวัด ดังนี้

สำหรับตัวชี้วัดที่มีความหมายเชิงบวก ใช้สูตร

$$\text{คะแนนตัวชี้วัด} = \frac{\text{ค่าตัวชี้วัด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}$$

สำหรับตัวชี้วัดที่มีความหมายเชิงลบ ใช้สูตร

$$\text{คะแนนตัวชี้วัด} = 1 - \left[\frac{\text{ค่าตัวชี้วัด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}} \right]$$

สูตรการคำนวณ ค่าคะแนนดัชนีย่อย HAI (แต่ละด้าน 8 ด้าน)

$$= \frac{(\text{ค่าคะแนนตัวชี้วัดที่1} + \text{ค่าคะแนนตัวชี้วัดที่2} + \text{ค่าคะแนนตัวชี้วัดที่3} + \text{ค่าคะแนนตัวชี้วัดที่4})}{4}$$

สูตรการคำนวณ ค่าคะแนนดัชนีรวม HAI = ค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนดัชนีย่อย 8 ด้าน

ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2560 : ข้อมูลตัวชี้วัด 32 ตัวที่นำมาใช้ในการคำนวณ HAI ปี 2560 นั้น เป็นข้อมูลตัวชี้วัดระดับจังหวัด (77 จังหวัด) โดยส่วนใหญ่เป็นข้อมูลในปี 2559 (จำนวน 21 ตัวชี้วัด) และเป็นข้อมูลในปี 2558 จำนวน 11 ตัวชี้วัด ซึ่งเป็นข้อมูลล่าสุดที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ รายชื่อตัวชี้วัดและแหล่งที่มาของข้อมูล มีรายละเอียดปรากฏตามตารางข้างล่างนี้

ดัชนีย่อย HAI	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	ปี พ.ศ.
1. ด้านสุขภาพ	1. ร้อยละของทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (% ทารกเกิดมีชีพ)	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	2558
	2. ร้อยละของประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน (%)	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	2558
	3. ร้อยละของประชากรที่พิการ (%)	ข้อมูลทะเบียนกลางคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	2559
	4. ร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต (%)	กรมสุขภาพจิต และสำนักงานสถิติแห่งชาติ	2558
2. ด้านการศึกษา	5. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ปี)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	2559
	6. อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา (%)	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	2558
	7. ค่าเฉลี่ยเชาวน์ปัญญา (IQ) ของเด็กนักเรียนไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (คะแนน)	การสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ในเด็กไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พ.ศ. 2559 กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับสถาบันราชานุกูล	2559
	8. คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (%)	สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประมวลผลโดย สศท.	2559

ดัชนีย่อย HAI	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	ปี พ.ศ.
3. ด้านชีวิตการงาน	9. อัตราการว่างงาน (%)	การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เฉลี่ย 4 ไตรมาส, สำนักงานสถิติแห่งชาติ	2559
	10. อัตราการทำงานต่ำกว่าระดับ (%)	การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เฉลี่ย 4 ไตรมาส, สำนักงานสถิติแห่งชาติ	2559
	11. ร้อยละของแรงงานที่มีประกันสังคม (%)	สำนักงานประกันสังคม การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เฉลี่ย 4 ไตรมาส, สำนักงานสถิติแห่งชาติ	2559
	12. อัตราการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานต่อลูกจ้าง 1,000 คน	สำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน	2558
4. ด้านรายได้	13. รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน (บาท)	การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.	2558
	14. สัดส่วนประชากรยากจน (%)	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)	2559
	15. ร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อการอุปโภคบริโภค (%)	การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สศช.	2558
	16. ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้ หรือค่าสัมประสิทธิ์จีนิ (%)	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)	2558
5. ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	17. ร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง (%)	การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.	2559
	18. สัดส่วนเฉลี่ยการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ตันก๊าซเรือนกระจกต่อคน)	กระทรวงพลังงาน, และประชากรจากสำนักบริหารการทะเบียน ประมวลผลโดย สศช.	2558
	19. ร้อยละของประชากรที่ประสบอุทกภัย (%)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และประชากรจากสำนักบริหารการทะเบียน ประมวลผลโดย สศช.	2559
	20. ร้อยละของประชากรที่ประสบภัยแล้ง (%)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และประชากรจากสำนักบริหารการทะเบียน ประมวลผลโดย สศช.	2559
6. ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน	21. ร้อยละของเด็กอายุ 15-17 ปี ที่ทำงาน (%)	การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เฉลี่ย 4 ไตรมาส, สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.	2559
	22. ร้อยละของครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดียว (%)	การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.	2559
	23. ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว (%)	การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.	2559
	24. การแจ้งความคดี ชีวิตร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อประชากรแสนคน)	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และประชากรจากสำนักบริหารการทะเบียน ประมวลผลโดย สศช.	2559

ดัชนีย่อย HAI	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	ปี พ.ศ.
7. ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร	25. ร้อยละของหมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปี (%)	ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2 ค.), ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน	2558
	26. จำนวนอุบัติเหตุบนท้องถนน (ต่อประชากรแสนคน)	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และประชากรจากสำนักบริหารการทะเบียน ประมวลผลโดย สศช.	2559
	27. ร้อยละของประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ (%)	การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ	2559
	28. ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต (%)	การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ	2559
8. ด้านการมีส่วนร่วม	29. ร้อยละของประชากรที่ใช้สิทธิลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ปี 2559	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	2559
	30. จำนวนองค์กรชุมชน (ต่อประชากรแสนคน)	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และประชากรจากสำนักบริหารการทะเบียน ประมวลผลโดย สศช.	2559
	31. ร้อยละของครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่น (%)	ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2 ค.), กรมการพัฒนาชุมชน	2558
	32. ร้อยละของครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน (%)	ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.), กรมการพัฒนาชุมชน	2559

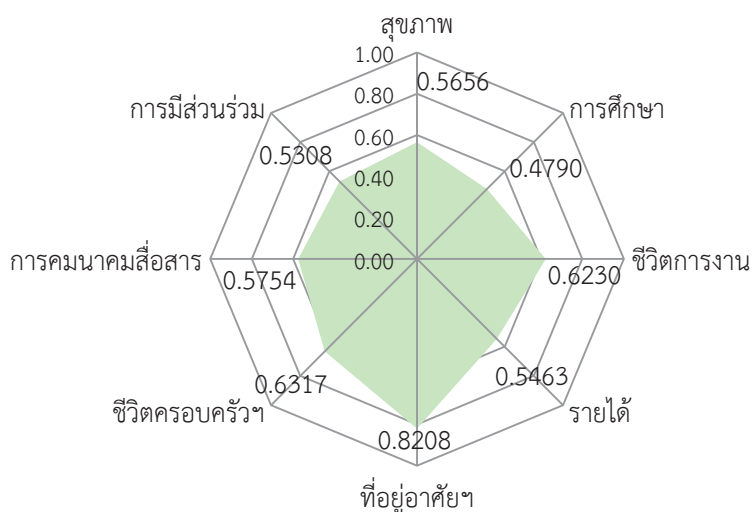
บทที่ 3

ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวม

ในบทนี้ เป็นการนำเสนอการพัฒนาคนในภาพรวมโดยสะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ปี 2560 ดัชนีย่อยในแต่ละด้าน เพื่อบ่งชี้ให้เห็นถึงลำดับความก้าวหน้ามากหรือน้อยในการพัฒนาคนในแต่ละด้านที่เป็นภาพรวมของประเทศและในระดับภาค พร้อมทั้งการนำเสนอจังหวัดที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาคนมากที่สุด 5 ลำดับ และจังหวัดที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาคนน้อยที่สุด 5 ลำดับ

3.1 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมของประเทศ

ในภาพรวมของประเทศ การพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมีความก้าวหน้ามากที่สุด แต่ด้านการศึกษาก้าวหน้าน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีย่อยของแต่ละด้านที่เป็นค่าเฉลี่ยของประเทศ บ่งชี้ได้ว่า การพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมีความก้าวหน้ามากที่สุด ค่าดัชนี = 0.8208 รองลงมาคือด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านชีวิตการทำงาน ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนด้านการศึกษามีความก้าวหน้าน้อยที่สุด โดยสะท้อนจากค่าดัชนีย่อยด้านการศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.4790 เท่านั้น ในขณะที่ค่าดัชนีย่อยด้านอื่นมีค่าอยู่ในช่วง 0.53 จนถึง 0.82

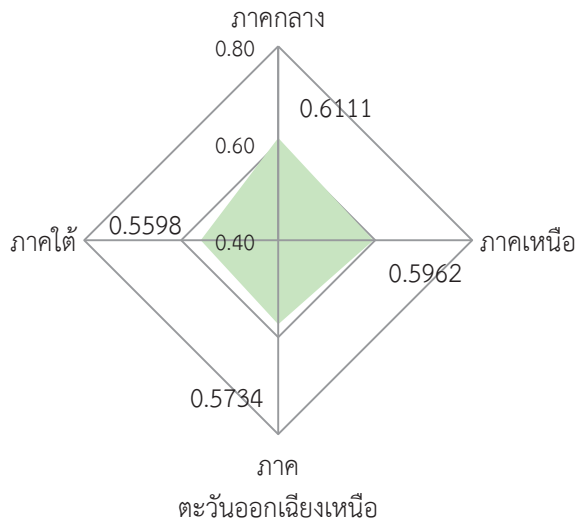

ภาพที่ 1 ดัชนีย่อยการพัฒนาคนในภาพรวมของประเทศ

3.2 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในระดับภาค

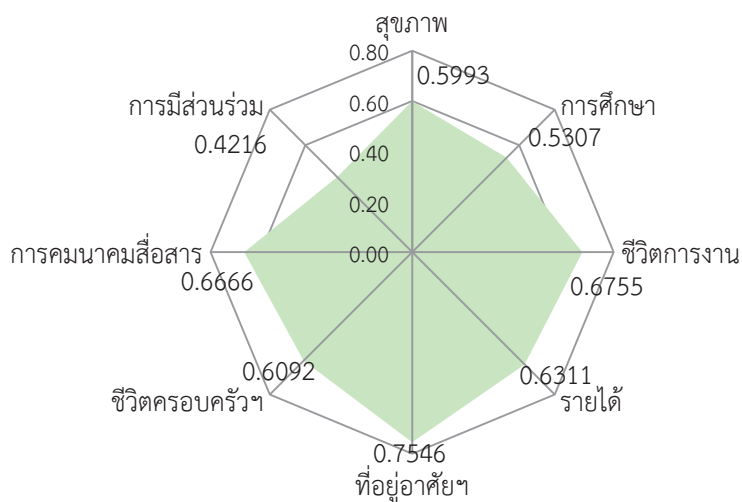
ภาคกลางมีความก้าวหน้าการพัฒนาคนมากที่สุด ส่วนภาคใต้มีความก้าวหน้าการพัฒนาคนน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาดัชนีความก้าวหน้าของคนในระดับภาคโดยแบ่งภาคออกเป็น 4 ภาค คือ ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ จะเห็นได้ว่า ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) มีความก้าวหน้าการพัฒนาคนมากที่สุด ค่าดัชนี HAI = 0.6111 เนื่องจากมีการพัฒนาคนใน 5 ด้านมากกว่าภาคอื่นๆ คือ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านชีวิตการทำงาน ด้านรายได้ และด้านการคมนาคม

และการสื่อสาร แต่ในด้านการมีส่วนร่วมและด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมกลับมีการพัฒนาน้อยกว่าทุกภาค ส่วนภาคที่มีการพัฒนาคนรองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ตามลำดับ ซึ่งภาคใต้ เป็นภาคที่มีการพัฒนาคนน้อยที่สุด ค่าดัชนี HAI = 0.5598 เนื่องจากมีการพัฒนาคนด้านชีวิตการทำงานและด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น รวมทั้งการพัฒนาคนด้านการศึกษาที่ค่อนข้างต่ำมาก (ค่าดัชนีย่อยด้านการศึกษา = 0.3910)

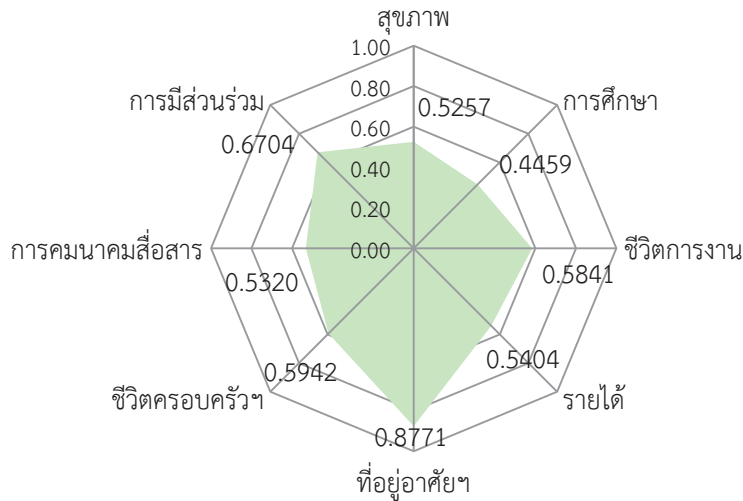
ภาพที่ 2 ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ระดับภาค

3.2.1 การพัฒนาคนในภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) : มีการพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมากที่สุด แต่การพัฒนาคนด้านการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด เมื่อสะท้อนจากค่าดัชนีย่อยด้านต่างๆ พบว่า ภาคกลางมีการพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมากที่สุด โดยมีค่าดัชนี = 0.7546 รองลงมาคือด้านชีวิตการทำงาน ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านรายได้ ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมมีการพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

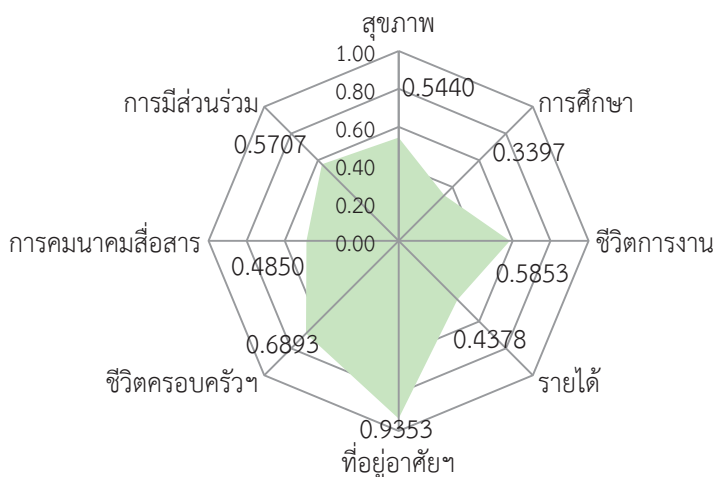
ภาพที่ 3 ดัชนีย่อยการพัฒนาคนภาคกลาง

3.2.2 การพัฒนาคนในภาคเหนือ : มีการพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมากที่สุด แต่การพัฒนาคนด้านการศึกษาที่น้อยที่สุด เมื่อสะท้อนจากค่าดัชนีย่อยด้านต่างๆ พบว่า ภาคเหนือมีการพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมากที่สุด โดยมีค่าดัชนี = 0.8771 รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วม ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านชีวิตการทำงาน ด้านรายได้ ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านสุขภาพ ตามลำดับ ส่วนด้านการศึกษาที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด โดยมีค่าดัชนี = 0.4459

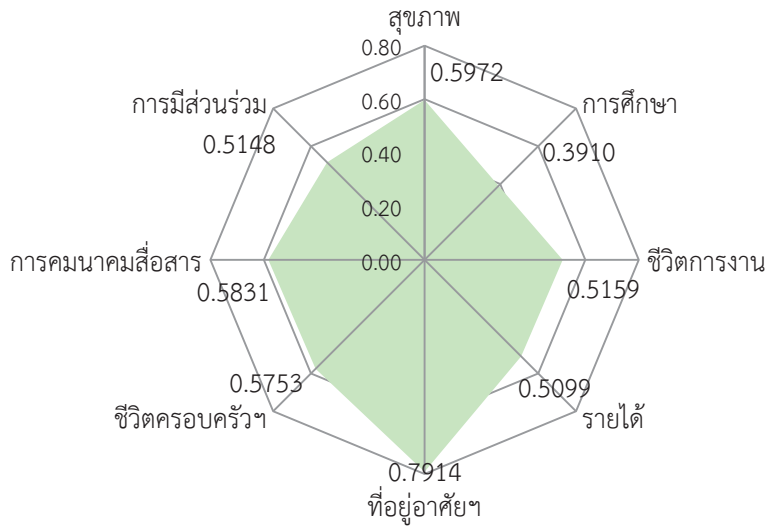
ภาพที่ 4 ดัชนีย่อยการพัฒนาคนภาคเหนือ

3.2.3 การพัฒนาคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : มีความก้าวหน้าด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมากที่สุด แต่การพัฒนาคนด้านการศึกษาที่น้อยที่สุด เมื่อสะท้อนจากค่าดัชนีย่อยด้านต่างๆ พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความโดดเด่นในการพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมากที่สุด โดยมีค่าดัชนี = 0.9353 ซึ่งสูงกว่าภาคอื่นทุกภาคด้วย รองลงมาคือด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านชีวิตการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสุขภาพ ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านรายได้ ตามลำดับ ส่วนด้านการศึกษาที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศและน้อยกว่าภาคอื่นทุกภาคด้วย

ภาพที่ 5 ดัชนีย่อยการพัฒนาคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2.4 การพัฒนาคนในภาคใต้ : มีความก้าวหน้าด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมมากที่สุด แต่ ด้านการศึกษาน้อยที่สุด เมื่อสะท้อนจากค่าดัชนีย่อยด้านต่างๆ พบว่า ภาคใต้มีการพัฒนาคนด้านที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมมากที่สุด โดยมีค่าดัชนี = 0.7914 รองลงมาคือด้านสุขภาพ ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านชีวิตการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านรายได้ ตามลำดับ ส่วนด้าน การศึกษามีการพัฒนาน้อยที่สุด โดยมีค่าดัชนี = 0.3910

ภาพที่ 6 ดัชนีย่อยการพัฒนาคนภาคใต้

3.3 ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมระดับจังหวัด

ลักษณะสำคัญของดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) คือ ความสามารถในการบ่งชี้ถึงความก้าวหน้าการพัฒนาคนในระดับจังหวัด ของช่วงเวลาที่จัดทำดัชนีเพื่อ ประเมินสถานการณ์การพัฒนาคนในระดับจังหวัดว่ามีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงไร

แผนที่ 1 : ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) รายจังหวัด ปี 2560

ลำดับ	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	ภูเก็ต	0.6885
2	พระนครศรีอยุธยา	0.6811
3	ลำพูน	0.6795
4	นนทบุรี	0.6788
5	กรุงเทพมหานคร	0.6780
6	ชลบุรี	0.6613
7	พะเยา	0.6584
8	ระยอง	0.6578
9	ลำปาง	0.6450
10	ปทุมธานี	0.6384
11	ฉะเชิงเทรา	0.6367
12	นครปฐม	0.6354
13	สระบุรี	0.6341
14	แพร่	0.6252
15	ชุมพร	0.6252
16	เพชรบูรณ์	0.6239
17	สมุทรปราการ	0.6231
18	สมุทรสงคราม	0.6203
19	สมุทรสาคร	0.6175
20	เชียงใหม่	0.6174
21	เชียงใหม่	0.6159
22	สิงห์บุรี	0.6111
23	ปราจีนบุรี	0.6098
24	ขอนแก่น	0.6090
25	ร้อยเอ็ด	0.6075
26	อุดรธานี	0.6062
27	ตราด	0.6049
28	เพชรบุรี	0.5984
29	น่าน	0.5968
30	สงขลา	0.5955
31	นิงกาฬ	0.5942
32	ระนอง	0.5937
33	มหาสารคาม	0.5937
34	อำนาจเจริญ	0.5905
35	พิจิตร	0.5895
36	นครนายก	0.5886
37	หนองคาย	0.5881
38	จันทบุรี	0.5862
39	หนองบัวลำภู	0.5857
40	อุดรดิตถ์	0.5845
41	ประจวบคีรีขันธ์	0.5843
42	เลย	0.5819
43	นครราชสีมา	0.5816
44	ลพบุรี	0.5797
45	กาฬสินธุ์	0.5793
46	ยโสธร	0.5790
47	สุโขทัย	0.5757
48	ชัยภูมิ	0.5744
49	นครพนม	0.5742
50	สกลนคร	0.5734
51	ศรีสะเกษ	0.5727
52	สตูล	0.5726
53	ราชบุรี	0.5713
54	พิจิตร	0.5705
55	นครศรีธรรมราช	0.5687
56	พัทลุง	0.5679
57	นครสวรรค์	0.5665
58	มุกดาหาร	0.5661
59	พังงา	0.5649
60	กำแพงเพชร	0.5643
61	ตาก	0.5631
62	ฉะเชิงเทรา	0.5586
63	ตรัง	0.5530
64	อุทัยธานี	0.5508
65	สุราษฎร์ธานี	0.5476
66	กระบี่	0.5465
67	กาญจนบุรี	0.5457
68	สุพรรณบุรี	0.5403
69	อ่างทอง	0.5298
70	บุรีรัมย์	0.5265
71	สุรินทร์	0.5203
72	ยะลา	0.5183
73	สระแก้ว	0.5183
74	ปัตตานี	0.4950
75	ชัยนาท	0.4840
76	นราธิวาส	0.4800
77	แม่ฮ่องสอน	0.4637

การจัดลำดับดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) และดัชนีย่อย รายจังหวัด ปี 2560

ลำดับ	สุภาพ	การศึกษา	ชีวิตการทำงาน	รายได้	ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	ชีวิตครอบครัวและชุมชน	การคมนาคมและการสื่อสาร	การมีส่วนร่วม	ดัชนี HAI	ค่าดัชนี
1	ระนอง	กรุงเทพฯ	กรุงเทพฯ	กรุงเทพฯ	ร้อยเอ็ด	สมุทรปราการ	นนทบุรี	ลำพูน	ภูเก็ต	0.6885
2	บึงกาฬ	ชลบุรี	ชลบุรี	สมุทรสาคร	สกลนคร	สกลนคร	ภูเก็ต	น่าน	อุทัย	0.6811
3	อุทัย	นนทบุรี	อุทัย	นนทบุรี	อำนาจเจริญ	ขอนแก่น	ปทุมธานี	พะเยา	ลำพูน	0.6795
4	ปทุมธานี	ภูเก็ต	ระยอง	ภูเก็ต	ศรีสะเกษ	หนองบัวลำภู	สมุทรสาคร	ลำปาง	นนทบุรี	0.6788
5	ภูเก็ต	นครปฐม	ลำพูน	สมุทรปราการ	บึงกาฬ	สมุทรสาคร	ชลบุรี	สุโขทัย	กรุงเทพฯ	0.6780
6	ตราด	สมุทรสงคราม	เชียงราย	สมุทรสงคราม	พะเยา	บึงกาฬ	ระยอง	แพร่	ชลบุรี	0.6613
7	ตาก	ระยอง	ระนอง	ชลบุรี	หนองคาย	อุบลราชธานี	สมุทรปราการ	อำนาจเจริญ	พะเยา	0.6584
8	สมุทรสาคร	แพร่	สมุทรสงคราม	นครปฐม	ยโสธร	ปทุมธานี	สงขลา	อุดรดิต์	ระยอง	0.6578
9	พังงา	พะเยา	แม่ฮ่องสอน	ระยอง	นครพนม	อำนาจเจริญ	กรุงเทพฯ	อุทัยธานี	ลำปาง	0.6450
10	นนทบุรี	เชียงใหม่	อำนาจเจริญ	ฉะเชิงเทรา	กาฬสินธุ์	น่าน	อุทัย	ชุมพร	ปทุมธานี	0.6384
11	ชุมพร	ปทุมธานี	พะเยา	สระบุรี	แพร่	นครราชสีมา	สิงห์บุรี	เชียงใหม่	ฉะเชิงเทรา	0.6367
12	มหาสารคาม	ลำพูน	สมุทรสาคร	กำแพงเพชร	อุบลราชธานี	ศรีสะเกษ	ตราด	มุกดาหาร	นครปฐม	0.6354
13	นครพนม	ลำปาง	จันทบุรี	ปทุมธานี	ชัยภูมิ	อุดรธานี	ตรัง	เชียงราย	สระบุรี	0.6341
14	กรุงเทพฯ	สิงห์บุรี	ยโสธร	เพชรบูรณ์	มุกดาหาร	ภูเก็ต	จันทบุรี	เพชรบูรณ์	แพร่	0.6252
15	ประจวบฯ	สมุทรปราการ	เลย	สุราษฎร์ธานี	ลำพูน	อุดรดิต์	นครนายก	กำแพงเพชร	ชุมพร	0.6252
16	ระยอง	เพชรบุรี	ตราด	อุทัย	บุรีรัมย์	เลย	ฉะเชิงเทรา	เลย	เพชรบูรณ์	0.6239
17	สมุทรสงคราม	อุทัย	ตาก	เชียงใหม่	สุรินทร์	ตาก	สระบุรี	ปราจีนบุรี	สมุทรปราการ	0.6231
18	อุดรธานี	ปราจีนบุรี	มุกดาหาร	พิจิตร	เพชรบูรณ์	ชลบุรี	พังงา	ตราด	สมุทรสงคราม	0.6203
19	สิงห์บุรี	สงขลา	กาฬสินธุ์	สงขลา	สุพรรณบุรี	แพร่	ลำพูน	แม่ฮ่องสอน	สมุทรสาคร	0.6175
20	สมุทรปราการ	นครนายก	ชัยภูมิ	พังงา	ปัตตานี	กาฬสินธุ์	สมุทรสงคราม	นครพนม	เชียงราย	0.6174
21	ร้อยเอ็ด	ฉะเชิงเทรา	ประจวบฯ	จันทบุรี	หนองบัวลำภู	สุรินทร์	ขอนแก่น	มหาสารคาม	เชียงใหม่	0.6159
22	มุกดาหาร	ราชบุรี	นครปฐม	เพชรบุรี	นครนายก	ชัยภูมิ	ลำปาง	พัทลุง	สิงห์บุรี	0.6111
23	นครศรีฯ	อ่างทอง	นครนายก	ราชบุรี	พัทลุง	ยโสธร	กระบี่	กาฬสินธุ์	ปราจีนบุรี	0.6098
24	สงขลา	นครศรีฯ	สระบุรี	สตูล	เลย	เพชรบูรณ์	พิษณุโลก	สิงห์บุรี	ขอนแก่น	0.6090
25	ฉะเชิงเทรา	สระบุรี	สกลนคร	ปราจีนบุรี	สิงห์บุรี	สตูล	นครปฐม	ชัยนาท	ร้อยเอ็ด	0.6075
26	สระบุรี	ตราด	ศรีสะเกษ	ร้อยเอ็ด	มหาสารคาม	หนองคาย	เชียงใหม่	พังงา	อุดรธานี	0.6062
27	กาญจนบุรี	น่าน	ฉะเชิงเทรา	สุพรรณบุรี	อ่างทอง	ลำปาง	สตูล	ศรีสะเกษ	ตราด	0.6049
28	สุราษฎร์ธานี	พิษณุโลก	อุทัยธานี	ชุมพร	อุดรธานี	ร้อยเอ็ด	พะเยา	อ่างทอง	เพชรบุรี	0.5984
29	ลพบุรี	อุดรดิต์	ภูเก็ต	นครสวรรค์	เชียงราย	มหาสารคาม	อุบลราชธานี	สกลนคร	น่าน	0.5968
30	เพชรบุรี	ลพบุรี	น่าน	นครนายก	พิจิตร	นนทบุรี	สุราษฎร์ธานี	หนองบัวลำภู	สงขลา	0.5955
31	กาฬสินธุ์	จันทบุรี	ร้อยเอ็ด	หนองคาย	ลพบุรี	ชุมพร	อุดรธานี	เพชรบุรี	บึงกาฬ	0.5942
32	ปราจีนบุรี	ชุมพร	ขอนแก่น	เชียงราย	พิษณุโลก	นราธิวาส	ราชบุรี	สระบุรี	ระนอง	0.5937
33	นครราชสีมา	ประจวบฯ	หนองบัวลำภู	นครศรีฯ	ลำปาง	ฉะเชิงเทรา	ประจวบฯ	อุบลราชธานี	มหาสารคาม	0.5937
34	ชลบุรี	ขอนแก่น	นนทบุรี	สุโขทัย	นครราชสีมา	พังงา	ชัยนาท	สตูล	อำนาจเจริญ	0.5905
35	เพชรบูรณ์	สุพรรณบุรี	ลำปาง	อุทัยธานี	สุโขทัย	พะเยา	อ่างทอง	นราธิวาส	พิษณุโลก	0.5895
36	กระบี่	ตรัง	ลพบุรี	นครราชสีมา	กำแพงเพชร	ลำพูน	อุดรดิต์	นครนายก	นครนายก	0.5886
37	ขอนแก่น	หนองคาย	เพชรบุรี	ประจวบฯ	นครสวรรค์	สุราษฎร์ธานี	เพชรบุรี	อุดรธานี	หนองคาย	0.5881
38	สระแก้ว	พัทลุง	ปทุมธานี	ตราด	นราธิวาส	อุทัย	ยโสธร	บึงกาฬ	จันทบุรี	0.5862
39	เชียงใหม่	อุดรธานี	เพชรบูรณ์	กาญจนบุรี	เชียงใหม่	สระบุรี	นครศรีฯ	ชัยภูมิ	หนองบัวลำภู	0.5857
40	นครปฐม	มหาสารคาม	พิษณุโลก	ลำพูน	ราชบุรี	เชียงราย	ชุมพร	อุทัย	อุดรดิต์	0.5845
41	พัทลุง	เชียงราย	ปราจีนบุรี	ระนอง	สมุทรสงคราม	พิจิตร	ปราจีนบุรี	กระบี่	ประจวบฯ	0.5843
42	สุโขทัย	นครราชสีมา	ชุมพร	กระบี่	ยะลา	นครสวรรค์	หนองบัวลำภู	ตาก	เลย	0.5819
43	ปัตตานี	นครสวรรค์	บุรีรัมย์	ยะลา	ปราจีนบุรี	มุกดาหาร	เพชรบูรณ์	สงขลา	นครราชสีมา	0.5816
44	อำนาจเจริญ	สตูล	กาญจนบุรี	พะเยา	สตูล	ระยอง	แพร่	สุรินทร์	ลพบุรี	0.5797
45	แม่ฮ่องสอน	สมุทรสาคร	มหาสารคาม	สิงห์บุรี	ชุมพร	ระนอง	ระนอง	ยโสธร	กาฬสินธุ์	0.5793
46	สุพรรณบุรี	เลย	อุดรธานี	อุดรดิต์	นครศรีฯ	อุทัยธานี	พัทลุง	สระแก้ว	ยโสธร	0.5790
47	เชียงราย	สุโขทัย	นครสวรรค์	พิษณุโลก	อุดรดิต์	นครพนม	สุโขทัย	ราชบุรี	สุโขทัย	0.5757
48	หนองคาย	ร้อยเอ็ด	พิจิตร	ลำปาง	สระแก้ว	สุโขทัย	เชียงราย	ร้อยเอ็ด	ชัยภูมิ	0.5744
49	ราชบุรี	เพชรบูรณ์	สมุทรปราการ	เลย	กาญจนบุรี	ลพบุรี	กาญจนบุรี	พิษณุโลก	นครพนม	0.5742
50	สตูล	สุราษฎร์ธานี	สุรินทร์	แพร่	ขอนแก่น	กรุงเทพฯ	สระแก้ว	ฉะเชิงเทรา	สกลนคร	0.5734
51	หนองบัวลำภู	พังงา	สุพรรณบุรี	ขอนแก่น	ตาก	กระบี่	กำแพงเพชร	นครราชสีมา	ศรีสะเกษ	0.5727
52	จันทบุรี	กาญจนบุรี	ราชบุรี	ลพบุรี	อุทัย	ยะลา	นครสวรรค์	ขอนแก่น	สตูล	0.5726
53	พิจิตร	พิจิตร	นราธิวาส	หนองบัวลำภู	สระบุรี	พิษณุโลก	พิจิตร	สุพรรณบุรี	ราชบุรี	0.5713
54	กำแพงเพชร	ยโสธร	แพร่	พัทลุง	ระนอง	บุรีรัมย์	นครราชสีมา	ตรัง	พิจิตร	0.5705
55	ศรีสะเกษ	นครพนม	นครพนม	อ่างทอง	สงขลา	ปราจีนบุรี	น่าน	ลพบุรี	นครศรีฯ	0.5687
56	ยะลา	บุรีรัมย์	เชียงใหม่	อุดรธานี	นครปฐม	ดง	เลย	นครสวรรค์	พัทลุง	0.5679
57	ตรัง	อุทัยธานี	หนองคาย	ชัยภูมิ	ฉะเชิงเทรา	นครปฐม	บึงกาฬ	บุรีรัมย์	นครสวรรค์	0.5665
58	นครสวรรค์	สระแก้ว	พัทลุง	ศรีสะเกษ	จันทบุรี	ปัตตานี	หนองคาย	หนองคาย	มุกดาหาร	0.5661
59	ชัยภูมิ	กาฬสินธุ์	สุราษฎร์ธานี	ตรัง	เพชรบุรี	ประจวบฯ	นครพนม	พิจิตร	พังงา	0.5649
60	ชัยนาท	กระบี่	ยะลา	สระแก้ว	ประจวบฯ	กำแพงเพชร	มหาสารคาม	ระนอง	กำแพงเพชร	0.5643
61	ยโสธร	สกลนคร	บึงกาฬ	บึงกาฬ	นนทบุรี	นครศรีฯ	ปัตตานี	ปัตตานี	ตาก	0.5631
62	พิษณุโลก	ชัยนาท	ตรัง	มหาสารคาม	น่าน	เพชรบุรี	ร้อยเอ็ด	นครปฐม	อุบลราชธานี	0.5586

ลำดับ	สุภาพ	การศึกษา	ชีวิตการทำงาน	รายได้	ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	ชีวิตครอบครัวและชุมชน	การคมนาคมและการสื่อสาร	การมีส่วนร่วม	ดัชนี HAI	ค่าดัชนี
63	น่าน	สุรินทร์	อุบลราชธานี	สกลนคร	ตรัง	ชัยนาท	ชัยภูมิ	กาญจนบุรี	ตรัง	0.5530
64	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	สระแก้ว	สุรินทร์	กระบี่	ตราด	ยะลา	ประจวบฯ	อุทัยธานี	0.5508
65	สกลนคร	ระนอง	นครศรีฯ	อุบลราชธานี	ภูเก็ต	จันทบุรี	อุทัยธานี	ยะลา	สุราษฎร์ธานี	0.5476
66	อุบลราชธานี	มุกดาหาร	นครราชสีมา	ตาก	อุทัยธานี	สงขลา	บุรีรัมย์	นครศรีฯ	กระบี่	0.5465
67	ลำพูน	กำแพงเพชร	สิงห์บุรี	น่าน	ระยอง	กาญจนบุรี	ตาก	จันทบุรี	กาญจนบุรี	0.5457
68	นราธิวาส	ศรีสะเกษ	อ่างทอง	นครพนม	ปทุมธานี	พัทลุง	สุพรรณบุรี	ระยอง	สุพรรณบุรี	0.5403
69	ลำปาง	อำนาจเจริญ	กระบี่	ชัยนาท	สมุทรปราการ	แม่ฮ่องสอน	กาฬสินธุ์	สมุทรสงคราม	อ่างทอง	0.5298
70	อุดรดิตต์	ยะลา	กำแพงเพชร	ยโสธร	พังงา	เชียงใหม่	ลพบุรี	สุราษฎร์ธานี	บุรีรัมย์	0.5265
71	อุทัยธานี	บึงกาฬ	ปัตตานี	บุรีรัมย์	สมุทรสาคร	สิงห์บุรี	สุรินทร์	ภูเก็ต	สุรินทร์	0.5203
72	แพร่	อุบลราชธานี	สงขลา	กาฬสินธุ์	กรุงเทพฯ	สระแก้ว	อำนาจเจริญ	ชลบุรี	ยะลา	0.5183
73	พะเยา	ตาก	อุดรดิตต์	อำนาจเจริญ	สุราษฎร์ธานี	นครนายก	สกลนคร	นนทบุรี	สระแก้ว	0.5183
74	นครนายก	หนองบัวลำภู	สตูล	แม่ฮ่องสอน	ชลบุรี	ราชบุรี	มุกดาหาร	กรุงเทพฯ	ปัตตานี	0.4950
75	เลย	แม่ฮ่องสอน	ชัยนาท	มุกดาหาร	ชัยนาท	อ่างทอง	นราธิวาส	สมุทรสาคร	ชัยนาท	0.4840
76	อ่างทอง	ปัตตานี	พังงา	ปัตตานี	แม่ฮ่องสอน	สมุทรสงคราม	ศรีสะเกษ	ปทุมธานี	นราธิวาส	0.4800
77	สุรินทร์	นราธิวาส	สุโขทัย	นราธิวาส	ตราด	สุพรรณบุรี	แม่ฮ่องสอน	สมุทรปราการ	แม่ฮ่องสอน	0.4637

การประเมินสถานการณ์การพัฒนาคมนในภาพรวมระดับจังหวัด โดยสะท้อนจาก ดัชนีความก้าวหน้าของคณ (Human Achievement Index - HAI) สรุปได้ดังนี้

ดัชนีความก้าวหน้าของคณ (Human Achievement Index - HAI)					
ห้าจังหวัดก้าวหน้ามากที่สุด			ห้าจังหวัดก้าวหน้าน้อยที่สุด		
ลำดับที่	จังหวัด	ค่าดัชนี	ลำดับที่	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	ภูเก็ต	0.6885	77	แม่ฮ่องสอน	0.4637
2	พระนครศรีอยุธยา	0.6811	76	นราธิวาส	0.4800
3	ลำพูน	0.6795	75	ชัยนาท	0.4840
4	นนทบุรี	0.6788	74	ปัตตานี	0.4950
5	กรุงเทพมหานคร	0.6780	73	สระแก้ว	0.5183

3.3.1 ห้าจังหวัดที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาคณมากที่สุด : ภูเก็ต พระนครศรีอยุธยา ลำพูน นนทบุรี กรุงเทพมหานคร

ผลการประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาคณของจังหวัดต่าง ๆ โดยใช้ Human Achievement Index - HAI ปี 2560 พบว่า จังหวัดภูเก็ตมีการพัฒนาคณก้าวหน้ามากที่สุดอยู่ลำดับที่ 1 จาก 77 จังหวัด (ในปี 2558 อยู่ลำดับที่ 2 รองจากจังหวัดนนทบุรี) รองลงมาคือจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความก้าวหน้ามากที่สุดอยู่ลำดับที่ 2 ตามด้วยจังหวัดลำพูน จังหวัดนนทบุรี และกรุงเทพมหานคร มีความก้าวหน้ามากที่สุดอยู่ลำดับที่ 3, 4, และ 5 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความก้าวหน้าในการพัฒนาคณในแต่ละด้าน พบว่า ทั้ง 5 จังหวัดดังกล่าวมีความก้าวหน้าในการพัฒนาคณด้านชีวิตการทำงาน ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ค่อนข้างสูงมีค่าดัชนีเกินกว่า 0.6 รวมทั้งการพัฒนาคณด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ทั้ง 5 จังหวัดมีความก้าวหน้าในระดับปานกลางจนถึงค่อนข้างสูงโดยมีค่าดัชนีเกินกว่า 0.5 ในทางตรงกันข้าม ด้านการมีส่วนร่วมกลับมีความก้าวหน้าน้อยมาก (ค่าดัชนีต่ำกว่า 0.3) โดยเฉพาะในจังหวัดภูเก็ต นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร ยกเว้นจังหวัดลำพูนมีความก้าวหน้ามากที่สุดอยู่ลำดับที่ 1 ของประเทศ (ค่าดัชนีด้านการมีส่วนร่วม = 0.8729)